

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 11 (2818) 2004 MARCH-KOVAS 16

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA

www.tzib.com Nr. kaina - \$1

Ar rusai grįžta?

Praėjusį rudenį kilus vadinamajam prezidentūros skandalui, po neilgų apsidairymų pasigirdo balsų, kad jau yra dvi Lietuvos. Žinoma, ne teritorinės, bet pažiūrų bei politinių linkmių pasidalinimo.

LIETUVAI atgavus nepriklausomybę ir pradėjus ją įtvirtinti, tada šioje skiltyje, o paskui ir vėliau rašėme apie tą pasidalinimą nurodymai, kad tauta atsistojo tarsi nugaras surėmusi – vieni veidu į Vakarų, kiti į Rytus, tiksliau į Rusiją. Taigi atrodytų, kad šiandien aptariamos tos dvi Lietuvos nebe naujiena. O vis dėlto nūnai iškyla reiškinys, kurių anksčiau nebuvo, arba apie juos buvo kalbama daugiau uždaruose rate-liuose. Į Lietuvos valdymo sąrangas teisiniais bei kitokiais būdais pradėjo brautis nauji veikėjai, neaiškios reputacijos verslininkai, rusų turtooliai bei prorusiški, sovietinės nostalgijos dar neatsikratę marksizmo auklėtiniai. Jau matome, kad šitame sujudime ne paskutinį vaidmenį atlieka finansinė rusų parama, prasidėjusi prezidento rinkimų išvakarėse. Priimant dėmesin kapitalą kaip jėgą, nesunku suprasti ko siekiama. Kažkada Gorbaciovui pasakyta vieno rusų generolo pranašystė, kad lietuviai patys savo rankomis pasismaugę, išidėmėtina ir šiandien. Gal kas sakytų, kad nėra ko baimintis, kai tauta referendumu nubalsavo jungtis į Europos sąjungą. Tačiau yra pagrindo manyti, kad sovietinė taktika – viena sakyti, o kita daryti – dar neišblėsusi nei valdžios sluoksniuose, nei netolimą praeitį garbinančių tarpe. Todėl net ir kas balsuojama gali būti netikras pinigų. Jeigu jau po keturiolikos nepriklausomo gyvenimo metų kalbame apie dvi Lietuvos, dalykas yra turbūt rimtas, reikalaujantis didesnio sutelktų laisvę mylinčiųjų dėmesio ir atitinkamos reakcijos.

KAI valstybė skaldosi, iškyla neabejotinas valstybinio saugumo pavojus. Jį pašalinti ar užkirsti kelią jo plėtimuisi yra valstybės vadovo konstitucinė pareiga. Prezidentas yra atskirų valstybės teritorijų, taipgi ir gyventojų, jungiamasis veiksnys, vienybės palaikytojas ir puoselėtojas, valstybės gerovei ir jos ateičiai pasišventęs pareigas, atsirišojęs nuo bet kokių politinių partijų ar kitų grupuočių, kad išliktų vienybės simbolių ir nešališkų sprendimų. Ar toks yra Rolandas Paksas, jau viešai svarstoma. Istorikas Č. Laurinavičius, apžvelgdamas tą prezidentūrinį skandalą, aiškiai pabrėžia: „Prezidentas, koks yra šiandien, nepriimtinas“. Toks pareiškimas nuskambėjo per visą pasaulį, o išeivijos lietuvių, net ir mažiau besigilinančių į šitą nelemtą būklę, gerokai sujaudino. Kyla klausimai: kodėl išsirenkamas toks prezidentas, kuris po metų nebe priimtinas; kas kaltas – išrinktasis ar rinkėjai; balsuotojų naivumas, neapdairumas, paprasčiausias neišmanymas, papirkimai ar pažadų alkis??? Klausimai, deja, padėties nepakeis. Prezidentas stovi vienoje pusėje, jo oponentai kitoje. Valstybės vadovas, užuot vienijęs gyventojus, išėjo ginti savos pozicijos, tarsi rengiasi kažkokiai kovai, kurios vardas nežinomas. Šūkis „tvarka bus“ skamba dviprasmiškai. Spėliojama, ar tai naujai tvarkai įvesti neprireiks rytiško modelio, galbūt ir pagalbos? Todėl ir per daug nesigilinant į to prezidentinio skandalo pobūdį, tikslus, ištakas bei kitus politinius ar asmeninius niuansus, paprastu „gaspadorišku“ žvilgsniu būklę vertinant reikėtų pasakyti štai ką: užtektų tautai prisiminti vien tik 50 metų trukusią komunistinių rusų okupaciją, kad susidarytų pagrindas stabdyti Lietuvos rusų ar Rusijos rusų skverbimąsi į Lietuvos valdymą. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Pagyrė Kanadą

Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan, lankydamasis Kanados parlamento visumos sesijoje, kurioje dalyvavo senatoriai ir daugelis aukštųjų svečių, išgyrė Kanados teikiamą pagalbą Jungtinėms Tautoms. Per visą Jungtinių Tautų veiklą ji prisidėjo taikos palaikyme, patarėjų ir žinovų parūpinime bei humanitarine ir ekonominė pagalba besivystančioms tautoms. Jo žodžiais, neįmanoma būtų įsivaizduoti Jungtinių tautų organizacijos be Kanados. Primindamas Haiti valstybėje tebevykstančias kovas jis pabrėžė, kad demokratijos atstatymas neužtikrina jos išlaikymo, jei nėra ilgalaikių planų jos tinkamam įgyvendinimui. Nei jis, nei Kanados ministrai pirmininkas Paul Martin nepaminėjo apie silpnąją Kanados paramą JT taikos palaikyme, nes dabartinė parama yra (ŠAS) NATO rėmuose. JT kontrolėje, Afrikos kontinente iš 38,000 iki 13 Kanados karių, o Kipro saloje yra tik vienas. Kofi Annan buvo pirmasis aukšto rango svečias Kanadoje po to,

kai Paul Martin perėmė ministro pirmininko pareigas. Jis pakvietė Kofi Annan svečiuosna lankydamasis Pasaulio ekonominiame forumo Šveicarijoje.

Diplomatinė santaika tarp Kanados ir JAV tęsiasi jau pusantro šimto metų, tačiau Kanadai atsakius prisidėti prie JAV karo Irake, atšalo santykiai tarp JAV prezidento George W. Bush ir Kanados ministro pirmininko Jean Chretien. Pasijuto permaininga ir ekonominiuose valstybių santykiuose. Naujasis ministras pirmininkas Paul Martin jau sausio mėnesį lankėsi pas G. W. Bush mėginamas atstatyti pašlijusius santykius, o kovo mėnesio pabaigoje jis yra kviečiamas oficialiam vizitui pas JAV prezidentą. Politinių žinovų nuomone, yra galimybė, kad P. Martin tuo metu galės būti Kanados parlamento rinkimų įkarštyje. Tokiu metu atsi-traukimas nuo rinkiminės veiklos gali turėti neigiamų pasekmių, tačiau jei susitikimo metu su G. W. Bush pasisėktų išsiderėti teigiamų lengvatų iš JAV, (Nukelta į 6-tą psl.)

Toronto „Gintaro“ vyr. veteranų grupės „motinėlis“ ruošiasi metiniam koncertui birželio 6 d. ir taip pat tautinių šokių šventei liepos pradžioje. Iš k.: O. Narušienė, V. Svirplienė, G. Paulionienė, J. Neimaniene, J. Batūrienė, R. Ginotienė. Žemiau: veteranų poros

Iškilusis tautietis Kolumbijoje

Iš susitikimo su Bostone besilankančiu ANTANU MOCKUMI, buvusiu sostinės Bogotos universiteto vicerektoriumi, rektoriumi ir miesto meru dvi kadencijas

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

– Nors daugelis lietuvių Jus puikiai žino arba bent yra iš už jūro spaudos apie Jus girdę, gal vis dėlto galėtumėte porą žodžių apie savo biografiją ir šeimą, iš kurios esate kilęs?

– Na ką gi, gimiau 1952 metais pačioje Kolumbijos sostinėje Bogotoje, kur ir pragyvenau didesnę dalį savo gyvenimo. O mano mama Nijolė Sivickienė gimė Kėdainiuose turtingo daktaro šeimoje, vėliau jau emigracijoje tapo žymia skulptore. Tėvelis Alfonsas turėjo inžinieriaus išsilavinimą ir ilgą laiką dirbo lietuvių Vytauto Didžiojo bendrovėje Bogotoje, deja, 7-ajame dešimtmetyje žuvo lėktuvo nelaimėje.

– Aurelijus Rūtenis Antanas Mockus Sivickas – tai Jūsų pilnas vardas, kurį naudojate Kolumbijoje, kur, kaip ir kitose ispaniška bei portugaliskai kalbančiose šalyse, pagal nusistovėjusią tradiciją dauguma žmonių turi po kelių vardų. Tačiau... jie visi lietuviški, negi ir tolimojoje Pietų Amerikoje pavyko laikytis visų mūsų tautos tradicijų? Ar didelė šioje šalyje lietuvių bendruomenė?

– Taip, tiek aš, tiek mano sesuo Ismena Ona Viltė užaugome, galima teigti, visiškai lietuviškoje tautinėje aplinkoje. Ir tai visų pirma didžiulis mūsų tėvų nuopelnas. Ir mano vaikai (trys dukros – 27-rių metų Danutė, 8-erių metų Laima ir 3-jų Dalia), ir sesers (du sūnūs – Antanas ir Grantas) taip pat kalba lietuviškai ir yra susipažinę su dauguma lietuvių tautos tradicijomis. Na, o mūsų tautiečių bendruomenė Kolumbijoje nuo II Pasaulinio karo laikų vykusi didžiosios lietuvių ir kitų tautų imigracijos šiuo metu jau gero-kai apmažėjusi, štai ir šalies sostinėje mano žiniomis tebegyvena tik apie 100 lietuvių. Nepaisant to, čia vis dar aktyviai veikia lietuvių moterų komitetas,

Buvęs Bogotos miesto meras ANTANAS MOCKUS Bostono lietuvių klube 2004.11.29

Nuotr. L. R. Misevičius

kiekvienais metais rengiame Vasario 16-osios šventę.

– Mūsų skaitytojams būtų labai įdomu išgirsti, kaip „atėjo“ iki vieno didžiausių Pietų Amerikos žemynų Kolumbijos sostinės Bogotos miesto mero kėdės? Ar tai sąlygojo Jūsų išsilavinimas?

– Idėja atsirado, kai vienas žinomiausių lietuvių Kolumbijoje Bogotos verslininkas Algis Didžiulis pusiau juokais pasakė, kad manyje mato didelę ateitį. Šiaip bakalaures studijas baigiau Dijon (Prancūzija) universitete, kur studijavau matematiką, o vėliau įstojau į magistratūrą į didžiausią Kolumbijoje „La Universidad Nacional“ universitetą Bogotoje, kuriame dabar septyniuose šalies miestuose mokosi apie 30,000 studentų. Taigi tame universitete baigiau filosofiją, ir nuo tada, galima sakyti, prasidėjo mano kaip visuomeninio veikėjo ir švietimo srities darbuotojo karjera. 1991-ais metais buvau išrinktas to paties universiteto vicerektoriumi, o netrukus ir rektoriumi... Na, o 1994 metais mano minėto verslininko Algio Didžiulio iniciaty-

va buvo pradėti rinkti reikiami 50,000 parašų, kad galėtų kandidatuoti į Bogotos mero pareigybę. Perrinko mane ir antrai kadencijai, kurią nesenai baigiau.

– Universitete Jus labiausiai išgarsino švietimo ir mokslo reformos, o tarnaujant Bogotos meru – sugebėjimas pažaboti atrodė neįmanomą dalyką – visame pasaulyje žinomą stambios masto nusikaltamumą šiame 7.7 milijono gyventojų turinčiame Pietų Amerikos didmiestyje. Ta tema ką tik skaitėte paskaitas viename garsiausių Amerikoje Harvardo universitete Bostone. Kaip visa tai buvo pasiekta?

– Atsakant vienu žodžiu – ne prievartos filosofija. Juk Kolumbijoje nėra mirties bausmės, tai kodėl turi būti prievarta? Garsaus indų politikos Mahatma Gandhi idėjomis pagrįsta teorija remiasi pasyvia rezistencija prieš smurtą, neteisę, sukčiavimą, netgi šiukšlinimą miesto gatvėse. Stengiausi įtraukti visus – kiekvieną Bogotos gyventoją – mūsų visų bendrą kovą su teroristais, smurtininkais, vagimis ir kitokio plauko nusikaltėliais. Nutarėme, kad turėtų būti kiekvieno piliečio pareiga išduoti teroristus bei įsitraukti į bendrą kovą su nusikaltamumu. Atrodo, tai ganėtina pasisekė, nes, pavyzdžiui, net toks garsus JAV sostinėje įsikūręs Georgetown universitetas ruošiasi netrukus išleisti mano knygą Bogotos saugumo tematika. Turiu pasakyti, kad be M. Gandhi veikalo, daug ko pasisėmiau iš rusų literatūros klasiko F. Dostojevskio kūrinio Nusi-kaltimas ir bausmė. Pritariu idėjai, kad tokioje, kaip kad buvo Bogotoje situacijoje, visuomenė pati turi prisiimti kaltę. Suėmimai nusikaltėlių buvo vykdomi, bet daugiausia trumpalaikiai. Stengėmės auklėti Bogotos žmones demokratiniais principais.

(Nukelta į 2-ą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Nepriklausomybės atkūrimo metinės

Lietuvoje kovo 11 d. atšvęstos 14-sios Nepriklausomybės metinės. Iškilmingas seimo posėdis prasidėjo 10 v.r., vėliau pristatyta vilniečio Antano Beinoravičiaus tapybos 5x2.5 m drobė „Vytautas Didysis. Žalgirio mūšis“. Seimo rūmuose – Atvirų durų diena, žinomų menininkų grafikos darbų paroda.

Vidurdienį Nepriklausomybės aikštėje vyko tradicinė Valsybės vėliavos pakėlimo iškilmė, koncertavo pučiamųjų instrumentų orkestrai, kurie nužygiavo ir į Rotušės aikštę, kur irgi koncertavo. Populiariausių lietuviškų dainų koncertas vyko 4 v.p.p. Nepriklausomybės aikštėje, o vakare operos ir baleto teatre – iškilmingas minėjimas, kuriame kalbas sakė Lietuvos ir Latvijos parlamentų pirmininkai, o koncertinėje dalyje buvo atliekamos ištraukos iš populiarių operečių. Kovo 11-tajai paminėti renginiai vyko visoje Lietuvoje.

Patvirtinta ŠAS sutartis

Kovo 5 d. prasidėjusioje neeilinėje seimo sesijoje pradėta Šiaurės Atlanto sutarties ratifikavimo procedūra, rašo ELTA-LGTIC. Už šį dokumentą po pateikimo balsavo 85 seimo nariai, prieš buvo 2, o 1 seimūnas susilaikė. Kovo 8 d. sutartį priėmė seimo Užsienio reikalų, Valstybinio saugumo ir gynybos, Teisės ir teisėtvarkos bei Europos reikalų komitetai. Seimas kovo 9 d. po svarstymo priėmė ŠAS sutarties ratifikavimui 93 balsais (3 buvo prieš, 1 susilaikė). Galutinis balsavimas vyko kovo 10 d. – 100 seimo narių už, prieš buvo 4. Kovo 11-tąją, Lietuvai švenčiant 14-ąsias nepriklausomybės atkūrimo metines, prezidentas Rolandas Paksas iškilmingai pasirašė įstatymą dėl šios sutarties patvirtinimo.

Lietuva taps ŠAS (NATO) nare kovo pabaigoje arba balandžio pradžioje, kai visos septynios naujosios narės bus pristatytos patvirtinimo raštus. Balandžio 2 d. numatytas neformalus ŠAS valstybių narių užsienio reikalų ministrų posėdis, kuriame Lietuva turėtų dalyvauti jau kaip pilnavertė narė. Prieš sutartį balsavo parlamentarai Julius Veselka, Egidijus Klumbys, Vytautas Štusauskas ir Mykolas Pronckus.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas po ŠAS sutarties ratifikavimo posėdžio dalyvių pasveikino „su Lietuvos didesniu saugumu, o kartu ir pasaulio saugumu“.

Kovos prieš darbo apribojimus

Būsiosios Europos sąjungos (ES) narės pasipiktino dabartinių narių planais po gegužės 1 d. riboti darbo jėgos judėjimą iš Vidurio ir Rytų Europos valstybių, rašo ELTA-LGTIC. Ypatingas nepasitenkinimas Švedija, Olandija, Danija ir Didžioja

Britanija, kurios žadėjo laikytis „atvirų durų“ politikos, tačiau vėliau nusprendė įvesti apribojimus.

Lenkija, Vengrija, Čekija ir Slovakija reikalauja, kad darbo jėgos klausimas būtų iškeltas šį mėnesį vykstančio ES viršūnių susitikimo metu. Būsiosios narės ginčija, kad laisvas darbo jėgos judėjimas yra gyvybiškai svarbus siekiant skatinti konkurencingumą. Teisiškai apribojimai darbuotojams gali būti taikomi iki septynerių metų.

URM sekretoriaus Ryčio Martikonio teigimu, nereikia painioti politinių priemonių su teisinėmis sankcijomis ar kitomis, kai kurių politikų siūlomomis prieštarojančiomis priemonėmis. Valsybės narės riboja darbuotojų migraciją pagal Stojimo sutartį. Problema buvo keliama nuo pat derybų pradžios ir nebuvo pamiršta.

Kovo 3 d. vyriausybė pasiskelbė pareiškime, kad ieškos galimybių dvišaliams susitarimams laisvo darbuotojų judėjimo srityje, nustatant pakankamas kasmetines įsidarbinimo kvotas, pasirašant atskirą specialybių darbuotojų ar stažuotojų įdarbinimo sutartis ir pan.

Neteks dalies atlyginimo

Seimo valdyba sumažins atlyginimą praleidusiems daugiau kaip ketvirtadalį seimo posėdžių, kai vyko iš anksto numatyti balsavimai. Parlamentarai Kęstutis Skamarakas, Valerijus Trejakovas ir Viktoras Uspaskichas neteks trečdaliao savo atlyginimo. Kaip rašo ELTA-LGTIC, seimo Etikos ir procedūrų komisijai svarstant seimo narių lankomumą dėl praleistų seimo posėdžių K. Skamarakas visai nesiteisino, V. Trejakovas nurodė remontavęs automobilį, o V. Uspaskichas – susitikinėjęs su rinkėjais. Komisija perdavė sprendimą seimo valdybai, kuri nutarė jiems taikyti nuobaudą.

URM Italijoje

Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis kovo pradžioje lankėsi Italijoje, rašo ELTA-LGTIC. Susitikime Romoje su Italijos URM Franco Frattini buvo aptarti dvišalio bendradarbiavimo klausimai, valstybių pozicijos dėl Europos sąjungos ateities bei ES santykiai su kaimyninėmis valstybėmis. Italijos ministerio teigimu, Lietuvos ir Italijos politiniai, ekonominiai bei kultūriniai santykiai yra draugiški ir tvirti, dar sustiprės su Lietuvos naryste ES. Jis taip pat pabrėžė italų verslininkų susidomėjimą investuoti į Lietuvos ūkį.

Italija pagal importo apimtį yra ketvirta Lietuvos prekybos partnerė ir antroji tarp ES valstybių narių po Vokietijos. Lietuvos ambasadoje Romoje A. Valionis kovo 1 d. taip pat įteikė Lietuvos valstybinius apdovanojimus nusipelnusiems Italijos piliečiams.

RSJ

Šiame numeryje

Ar rusai grįžta?

Kodėl išsirenkamas toks prezidentas, kuris po metų nebe priimtinas?

Iškilusis tautietis Kolumbijoje

Užaugome visiškai lietuviškoje tautinėje aplinkoje

Vilnius vilniečio lenko akimis

Lietuvos tvarką galima pripažinti žemės rojumi

Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas

Stovyklos dalyviai mokėsi lietuvių kalbos, geografijos, tradicijų

„Iškilęs sparnus virš Europos“

Gestapas sučiuptą R. Marcinų su bendražygiais ne iškart sušaudė

Britų rašytojo „Paskutinė mergina“

Savo veikėjų kalbą autorius pajavina lietuviškais žodėlyčiais

Trispalvė plevėsavo visą savaitę

Buvo atsilankęs ir pats Cicero miesto meras Ramiro Gonzalez

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com

PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$50, mėmė – \$60, garbės – \$70. Oro paštui – \$170, paprastu paštu – \$60. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai krepšius – TŽ administracija. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. Subscriptions: regular \$50.00, patron \$60.00, sponsor \$70.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos jaunimo dienos įvyks š.m. liepos 24-25 d.d. Šiauliuose, paskelbė Jaunimo sielovados tarybos prie Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas vysk. Rimantas Norvila. Tikimasi sulaukti iki 5000 jaunųjų į Lietuvos ir Vokietijos vyskupių. Tiktas – suteikti jiems galimybę išgyventi bendrąsias tikėjimo ir motyvuoti bei stiprinti jų aktyvumą. Kat. Bendrijoje ir visuomenėje. Visa informacija apie LJD rūpintis vyskupijų informaciniai. Bus sukurtas LJD interneto puslapis, pasvarai bus išleista reklaminė medžiaga.

Kariuomenės kapelionų konferencija įvyko sausio 14 d. Krašto apsaugos ministerijoje. Dalyvavo Lietuvos kariuomenės ordinaras vysk. Eugenijus Bartulis, LK vyriausiasis kapelionas plk. lt. Juozas Gražulis, visi karo kapelionai bei LK vyriausiojo kapeliono vyr. referentė Marija Kuraitienė. Konferencijoje apžvelgta 2003 m. veikla, aptarti 2004 m. veiklos planai. Apie savo veiklą kalbėjo kiekvienas kapelionas. Metai visiems buvę sėkmingi profesinėje srityje. Nemažai skaičius dalyvavo kapelionų kursuose, pratybose ir konferencijose, tobulino užsienio kalbas. Konferencijos dalyviai pasidalino rūpesčiais, patirtimi bei aptarė svarbius klausimus.

Pasaulinė ligonių diena, vasario 11, Lietuvoje buvo paminėta konferencijomis bei Mišiomis ir dvasiškų apsilankymais ligoninėse. Vilniuje Santariškių klinikoje vasario 10 d. buvo surengta konferencija "Holistinis požiūris į žmogų gyvybės ir mirties sandūroje". Joje aptarti sunkiai sergančių, nepagydomų ligonių slaugos klausimai, nusklausinimo terapija, savijudų išankstinė apsauga ir panašios temos. Vasario 11 d. Vilniaus ligoninėse buvo aukojamos Mišios. Vilniaus arkikatedroje vakare kun. Ričardas Doveika ir kun. Gintaras Grušas aukojė Mišias už ligonius. Kaune arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius lankėsi Kauno medicinos universiteto klinikoje, koncelebravo Mišias su Prisikėlimo parapijos klebonu bei Kauno I dekanato dekanu kun. Vyt. Grigoriavičiumi ir KMUK kapelionu kun. Jonu Babonu. Klaipėdoje jūrininkų ligoninėje Mišias aukojė kun. dr. Petras Smilgis ir kun. Saulius Stumbra. Kaišiadorių vysk. Juozapas Matulaitis lankėsi Vievo slaugos ir palaikymo gydytojų ligoninėje, su kun. Romualdu Šalčiūnu aukojė Mišias. Kaišiadorių rajono ligoninės koplyčioje Mišias aukojė Kaišiadorių dekanato dekanas kun. Rimvydas Jurkevičius ir kiti kunigai. Molėtų rajono ligoninės koplyčioje Mišias aukojė parapijos klebonas ir dekanas kun. Kęstutis Kazlauskas su vikaru kun. Artūnu Kazlausku. Šiaulių vysk. Eugenijus Bartulis apsilankė Šiaulių miesto ligoninėse, vakare aukojė Mišias katedroje.

Konferencija "Šeimos centrų vieta šeimos politikos kūrimo ir įgyvendinimo" įvyko vasario 13-15 d.d. Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdenių seserų namuose. Susirinko apie du šimtus vyskupijų šeimos centrų darbuotojų bei savanorių apsvastyti centrų uždavinius bei ateities perspektyvas. Po Kauno arkivyskupo metropolito Sigitos Tamkevičiaus sveikinimo, Lietuvos vyriausybės kanclerio pavaduotojas Europos reikalams Petras Auštrevičius, kalbėdamas apie valstybės politikos pokyčius tapus Europos sąjungos nare, teigė, kad Sąjungoje nėra ir vargu ar kada nors bus bendra šeimos politika. Lietuva turės teisę pati kurti tokia šeimos politiką, kokios pageidautų.

• Tikras KURĖJAS savo jėgų svorį jaučia savyje ir dėl to kūrybiškas yra net toli nuo savyjų. Jam Lietuva yra ten, kur jis pats yra.

Seimo narė Irena Degutienė savo pranešime apgailestavo, kad nėra veiksmingos valstybės paramos šeimai, kovojama su padariniais, o ne bandoma šalinti negerovių priežastis. Vokietijos Vechto vyskupijos Caritas vadovas ir Lietuvos Šeimos centrų bičiulis P. Schneideris prašė, kad įstojus į ES Lietuva padėtų sąjungai nugalėti indiferentišką vertybės; vienytis įtvirtinant šeimos vertybes kaip visuomenės bei valstybės pamatą; bendradarbiauti siekiant visiems būtino bendrojo gėrio. Pagrindinį pranešimą apie šeimos centrų misiją skaitė kard. A. J. Backis, pabrėžęs, kad šeimos centrai turėtų aiškiau įvardyti savo tikslus, nusibrėžti pirmenybes ir nebūtinai kartoti sociologų, psichologų ar socialinių darbuotojų darbus. Diskusijų grupėse pasidalyta patirtimi ir aptarta esama būklė bei ateities perspektyvos.

"Kario maldos vadovo", parengto Lietuvos kariuomenės kapelionų ir išleisto 20,000 egz. tiražu, sutiktas įvyko Krašto apsaugos ministerijoje vasario 18 d. Jame pateiktas liturginės bei asmeninės maldos katalikų kariams, giesmės su gaidomis, išsamūs įvada, pagrindinės tikėjimo tiesos. Leidinys, parengtas karininkų ir karių pagėdavimui, įsigilinus į kitų kraštų patirtį, naudingas tiems, kurie su tikėjimu susiduria pirmą kartą pradėję tarnybą kariuomenėje. Tai antroji po 1935 m. maldaknygę Lietuvos kariui. Spausdinta Vokietijoje, jos leidybą lygiomis dalimis rėmė Lietuvos krašto apsaugos ministerija, Vokietijos kariuomenės dvasiška, Renovabis ir Kirche in Not. Sumažintos ir pagrindinės rengėjos buvo Lietuvos kariuomenės generalinis vikaras, Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas plk. lt. Juozas Gražulis, leidinio sudarytojas, Šventojo Sosto apaštališkasis nuncijus arkiv. Peter Stephan Zurbirgen, Vokietijos ambasadorius Alexander von Rom bei Lietuvoje viešintis Vokietijos gynybos ministerijos valstybės sekretorius Walter Kolbow.

Kaune didėja skaičius maldos namų, kuriuos stato netradicinės religinės bendruomenės. Šilainių mikrorajone vasario mėnesį atsidarė Kristaus misijos baptistų šventovė. Baptistų tikėjimą 2001 m. išpažino arti 1300 gyventojų. Pastoriaus Gedimino Kapustavičiaus teigimu, šventovės statybai daugiau kaip 150,000 litų surinkta iš Kauno bendruomenės narių, kurių 170 priklauso šiai parapijai. Statybą taipgi padėjo finansuoti tikėjimo broliai iš JAV. Gruodžio mėnesį baigta 1.5 milijono litų vertės Pastarųjų dienų šventųjų Jėzaus Kristaus (mormonų) šventovės statyba. Tos bendruomenės Kauno skyriaus vadovas Genadijus Motiejūnas tvirtino, kad jos veiklą finansuoja religijos broliai iš užsienio. Kaune mormonų yra apie 300. O prieš kelerius metus V. Krėvės prospekte iškilo Naujoji apaštala šventovė. Ši religinė bendruomenė 2001 m. vienijo apie 500 narių, Lietuvoje jų yra 6000. Jie išpažįsta apaštalus, kurie yra gyvi. Jie veikia Klaipėdoje, Šiauliuose ir kituose Lietuvos miestuose. Šios bendruomenės narių daugiausia yra Vokietijoje, iš kur atėjo finansinė parama statybai. Jehovos liudytojai yra didžiausia netradicinė religinė bendruomenė Lietuvoje. Jie Kaune, Giraitės rajone, turi gyvenamųjų namų, administracinių pastatų, sandėlių ir automobilių priežiūros centrą. Bendruomenės atstovų teigimu, kvartalo statyba apmokėta už aukotojų lėšas, tačiau atvirai neminimi prabangių pastatų finansavimo šaltiniai.

SPAUDOS BALSAS

Vilnius vilniečio lenko akimis

Nuolatinis Toronto lenkų dienraščio *Gazeta* bendradarbis vilnietis M. Lawrynowicz lankėsi Vilniuje ir savo išpūdžius aprašė šio dienraščio š.m. vasario mėn. 27-29 d. laidoje.

"Ką ten veikiau? Taigi tai, ką kiekvienas lenkas atvykęs į Vilnių daro. Atsisklepus prieš Aušros Vartų Dievo Motiną, pasimeldžiau Šv. Kazimiero šventovėje ir dar kartą gėrėjaisi gotiška, lyg iš švelnių siūlų išausta, šventąja Ona. Apstulbino mane nesuskaičiuojamos Šv. Petro ir Povilo šventovės barokinės figūros. Užėjau į katedrą ir valandėlę patylėjau dėl mūsų bendros lenkų-lietuvių istorijos (...).

Sentėvių žemė laukė manęs apsnūdusi, apšarvojusi, sustingusi. Pensionas, kuriame apsigyvenome (buvau ten kartu su savo dukra Iga), žavingas. Erdvus kambarys, ant sienų senoviški lietuvių irankiai, kurių paskirties nesugebėjome išsifruoti. Žmonės labai malonūs, ir tai ne profesionaliai, kaip Vakarų Europos viešbučiuose, bet natūraliai. Už lango siaura gatvėlė su mikroskopiniais šaligatviais. Lyg iš Mišaišaus eilėračio ar Bulhako fotografijos. Viskas arti. Tenka tik vaikštinėti iš skersgatvio į skersgatvį ir džiaugtis gyvenimu (...).

1939 m. Lietuvos respublika elgėsi labai sąžiningai lenkų kareivių atžvilgiu atsidūrusių jos teritorijoje, o Lietuvos tvarką galima pripažinti žemės rojumi, palyginus su sovietų ir vokiečių okupacijomis, kurios neilgai trukus prasidėjo. Tiesą sakant, okupantai turėjo "savo" lietuvių, bet jie neatstovavo tuometinei visuomenei. To geriausias rodymas yra faktas, kad paskutinis priešsovietinių partizanų Lietuvoje dalinys buvo įveiktas tik 1952 metais. (...) Vilnius yra toks pats, bet ir kartu visiškai kitoks. Ir mes, sentimentali vilniečiai, turėtume tuo džiaugtis, nors tai, ką mylime, praeina, bet miestui prie Neries aiškiai ateina geresni laikai".

Pakso taktika

Maskvos dienraščio *Kommersant* š.m. sausio 21 d. laidoje rašo: "Prezidento bendradarbių pasirinkta taktika kol kas pasireiškia sistemingu (beveik kasdien) pono Pakso važinėjimu susitikti su provincijos lietuvių visuomene. Vienam iš neseniai įvykusių pokalbių prezidentas pažadėjo, kad aplankys ligi vieno rajonų centrų, kad jo politiniams oponentams bus nelengva. 'Jeigu aš netikėčiau ir man sėkminga pašalinimo eigos pabaiga, man sunku būtų dirbti –

pareiškė prezidentas. – Jeigu tiesa ir teisingumas yra ne tik politinė deklaracija, bet ir įprastinis supratimas, manęs iš valdžios pašalinimas nepavyks'.

Lietuvoje yra plačiai manoma, kad susitikdamas su rinkėjais ponas Paksas ruošiasi laimėjimui sekančiuose prezidento rinkimuose tuo atveju, jeigu jis bus pašalintas iš valstybės vadovo pareigų. Pagal apklausas viešinti dabartinio prezidento rimto oponentu būtų buv. prezidentas Valdas Adamkus (už jį yra pasirodę balsuoti 33% lietuvių rinkėjų), o balsuoti už Rolandą Paką pareiškė norą 24% rinkėjų. Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, kuris Pakso iš valdžios pašalinimo atveju taptų valstybės galva, surinktų 9%, o min. pirmininkas Algirdas Brazauskas 8% balsų.

Beje, Lietuvos seime jau yra užregistruotas įstatymo projektas, draudžiantis kandidatuoti į prezidento pareigybę asmeniui, anksčiau apkalintam priešais pažeidimu".

Lenkai remia Paką

Toronto lenkų savaitraštis *Tygodnik Polski* š.m. kovo 4 d. laidoje rašo: "Viešosios nuomonės tyrimo centro šefas Vladas Gaidys pasakoja, kad iš apklausų aiškėja, jog Paką remia mažai uždirbantieji asmenys, menkiausiai išsilavę, nusivylę permainingomis. Taigi tie, kuriems sunku

gyvuoti dabartinėje realybėje. Taip atrodo vidutinio Vilnijos lenko apibūdinimas. Taigi nėra nieko nuostabaus, jeigu jų dauguma remia prezidentą. (...) Šiandien Lietuvos lenkų rinkimų akcija prezidento ir seimo konflikte, kaip pati save apibūdina, yra palanki neutralumui. Palanki prezidentui. 'Jeigu politikai remia Paką priešininkus, tai rinkėjai atsiks nuo jų ir eis pvz. su Uspaskichu, populiariu Darbo partijos steigėju, kuris irgi žada susidoroti su dabartine korumpuota politine sistema' – sako L. Dowdo. (...) Lenkai vis dėl to turi skaitytis su tuo, kad po eventualaus Pakso pašalinimo turės toliau bendradarbiauti su valdančiąja koalicija ir netgi su opozicija, todėl nenori atvirai Pakso remti. (...) Lenkų simpatijos dabartiniam prezidentui nėra nei kurstomo, nei reikalaujamo pobūdžio, bet spontaniškos. Geriausias to pavyzdys yra Pakso susitikimas su Šalčininkų gyventojais. Vietinė kultūros namų salė buvo sausakimšai užpildyta".

Trys lenkai Lietuvos seimo nariai Tomaszewski, Mincewicz ir Poplawski žada neatsiūti už Pakso pašalinimą, o du – Ploksztas ir Sienkiewicz neabejoja, kad prezidentas turi būti pašalintas, be to, jie nebuvo išrinkti lenkų balsais ir LLRA – jai nepriklauso. J.B.

Antanas Mockus ir jo krikšto motina Stefa Subatienė Bostono lietuvių klube rodo jo motinos Nijolės Sivickienės, skulptorės, kūrinį

Nuotr. L. R. Misevičiaus

Bostono lietuviškų suvenyrų parduotuvėje "Dovana" (iš k.): Antanas Mockus, parduotuvės savininkas Gintaras Karosas ir Stasys Goštautas

Nuotr. L. R. Misevičiaus

Ambasadorės Gintės Damušytės tėvai Lietuvoje – dr. Adolfas Damušis ir Jadvyga Damušienė

Vingiuotais keliais į diplomatinę tarnybą

Lietuvos ambasadorė Gintė Damušytė prie NATO Briuselyje atsako į "Tėviškės žiburių" klausimus

- Kur, kada gimėte, kur baigėte mokslus?

- Gimiau 1956 metais Klyvlande, Ohio valstijoje, tačiau po maždaug metų šeima persikėlė į Detroitą, kur augei ir studijavau. Wayne State universitete baigiau politikologiją ir istoriją, o Goethe Institute Vokietijoje dar gilinau vokiečių kalbos įgūdžius.

- Kaip patekote į dabartines pareigas?

- Prieš stodama į Lietuvos diplomatinę tarnybą, beveik dvyliką metų vadovavau prie Lietuvos katalikų religinės šalpos įsteigiam žinių padaliniui Lietuvos informacijos centrui, kuris tapo atgimusių Lietuvos de facto atstovybė užsienyje. Lietuvai atstautis nepriklausomybė ir 1991 m. rudenį tapus Jungtinių Tautų nare, buvau pakviesta talkinti Lietuvos misijai prie Jungtinių Tautų. 1992 m. įstojau į Lietuvos diplomatinę tarnybą. Po tarnybos Misijoje prie Jungtinių Tautų, 1996 m.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Iškylusis...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

- Ar Jums teko pabuvoti Lietuvoje? Daugelis Jūsų idėjų ir toks poslinkis į humanizaciją labai tiktų ir mūsų Tėvynėje. Gal kartais pagalvojate apie kokią vadovaujamą poziciją, į kurią galėtumėte kandidatuoti Jūsų tėvų gimtinėje?

- Lietuvoje buvau tik viena sykį – prieš 30 metų, bet šių metų rugsėjyje ruošiuosi važiuoti vėl. Mane kviečia Baltijos šalių psichologų sąjunga ir jų rengiamą seminarą. O dėl tolimesnio mano, kaip politiko, karejero... galbūt kandidatuošiu į Kolumbijos prezidentus, sekantys rinkimai turėtų vykti už poros metų... dar neapsisprendžiau. Lietuvoje? Net nežinau... reikia pirma ten dabar apsilankyti ir blaiviai įvertinti šalyje susiklosčiusią padėtį.

- Dauguma lietuvių esame neabejingi sportui, kuris dažnai suvienija mus tiek Tėvynėje, tiek ir čia, už Atlanto. Lietuvoje tiesiog dievinamas krepšinis. Kolumbijoje, kaip ir visoje Pietų Amerikoje, daug populiariausias yra futbolas. O kas Jums labiau prie širdies?

- Futbolą Kolumbijoje žaidžiau dar mokykloje, kaip ir dauguma aplinkui augusių vaikų, bet vėliau, jau mokydamasis universitete susidomėjau krepšiniu, kuriam nesu abejingas ir dabar. Juo labiau, kad paskutiniu metu Kolumbijoje yra labai nemažai atvykusių žaisti krepšinininkų iš Lietuvos.

išvykau į Vieną, kur LR Užsienio reikalų ministerijos paskirta vadovavau Lietuvos delegacijai prie Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos, o vėliau –ėjau Lietuvos ambasadorės Austrijoje pareigas. Užsienio reikalų ministerio Antano Valionio teikimu prezidentas Valdas Adamkus mane 2001 m. sausio mėn. paskyrė LR ambasadore prie NATO, pritariant seimo Užsienio reikalų komitetui.

- Kiek lietuvių dirba jūsų šalyje misijoje-ambasadose. Kas sudaro personalą, kokios jų pareigos?

- Misija susideda iš keturių padalinių: politiniame skyriuje dirba 7 diplomatai iš Užsienio reikalų ministerijos; gynybiniam skyriuje – 3 civiliai gynybos patarėjai iš Krašto apsaugos ministerijos; karinėje atstovybėje, kuriai vadovauja plk. Alvydas Kunigėlis – 4 kariškiai; administraciniame skyriuje – 7 specialistai iš URM, KAM ir VSD, kurie tvarko Misijos kanceliariją, finansus, ryšius, kitus ūkinius ir administracinius klausimus. NATO šalių atstovybių vidutinis dydis – apie 50 žmonių. Mūsų manymu, Lietuvos Misija apsiėis su 35 darbuotojais. Kiekvienas darbuotojas rūpinasi savo pareigybės sritimi, gynybos planavimu, ginklų kontrolės klausimais, NATO operacijų išlaidomis, NATO-Rusijos tarybos veikla, darbu su kitomis ne-NATO valstybėmis. Lietuvos atstovai dalyvauja 400 NATO komitetų darbe – lanko posėdžius, dalyvauja diskusijose, o Lietuvai tapus nare – dalyvaus ir sprendimų priėmimo. Vyriausias sprendimų priėmimo organas yra Šiaurės Atlanto sąjungos taryba, kuri susirenka bent kartą per savaitę ambasadorių lygiu. Misijos darbuotojai kas savaitę peržiūri, analizuoja ir Vilniui apžvelgia šimtus NATO dokumentų, veda konsultacijas rūpiais klausimais su NATO šalių ir sekretoriato atstovais, rengia ir perduoda Lietuvos pozicijas ŠAS svarstomais klausimais, derina dalykinius klausimus, pvz. Lietuvos karių dalyvavimą NATO vadovaujamose operacijose Afganistane, Balkanuose ir kitur.

- Ar numatote toliau dirbti šiose pareigose Lietuvai pasiekus pilnaties narystę ŠAS?

Lietuvai sulaukus pilnaties narystės ŠAS, toliau tęsiu savo pareigas, kol būsiu atšaukta į Užsienio reikalų ministeriją Vilniuje. Normaliai diplomatas yra atšaukiamas į sostinę po trejų metų tarnybos užsienyje, tačiau neretai darbo terminas būna ir pratęsiamas.

- Dėkoju už išsamius atsakymus.

R. Sakalaitė-Jonaitienė

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviuose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Alan D. Macdonald
Manager

A+ IGNUI GIRDŽEVIČIUI iškeliavus amžinybėn,

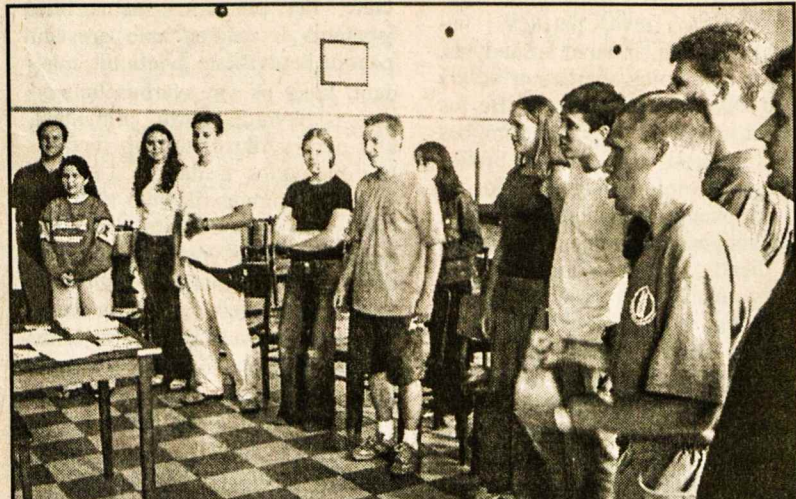
nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną VIKTORIJĄ, dukterį DANUTĘ PODERIENĘ, jos vyrą GEDIMINĄ, vaikaitis NANCY RICHER su vyru, GEDIMINĄ, jn., su žmona, KĘSTUTĮ su žmona ir AUŠRĄ, provaikaitis – KRISTINĄ, DARIŲ, KARLY RICHER –

KLB Sauli Ste Marie apylinkės valdyba ir nariai

S.m. sausio 10-18 d.d. Sao Paulo, Brazilijoje vykusio lietuvių jaunimo suvažiavimo atstovai. Kairėje – torontietis Darius Karka, dešinėje – prel. Edis Putrimas

Jaunimas kartu gieda sausio mėn. vykusiam suvažiavime Sao Paulo, Brazilijoje

Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas

2004 m. sausio 10-18 dienomis įspūdingame Sao Paulo Brazilijos mieste

Atvykau į Sao Paulo miestą ir nustebau to miesto dideliu mastu – 17 milijonų gyventojų. Šiuo laiku Sao Paulo mieste yra tūkstančiai lietuvių. Dauguma jų jau subręžę. Aktyviai lietuvių bendruomenėje dalyvauja tik apie 300 lietuvių, kurie labai stengiasi išlaikyti lietuvių savo aplinkoje. Visų Brazilijos lietuvių, ypač jaunimo, entuziazmas ir užsidegimas padėti Lietuvai mane labai nustebino ir sujaudino. Jie man buvo labai draugiški, nuoširdūs ir paslaugūs. Nuo pat pirmos atvykimo dienos mane taip gražiai globojo, kad jaučiausi visuomet saugus ir pagerbtas.

Sausio 10, šeštadienį, apie 25 lietuvių jaunimo susirinko suvažiavimo registracijai lietuvių parapijos São José de Vila Zelina patalpose. Šiose patalpose lietuviai ir ruošia, ir planuoja, ir posėdžiauja. Atvyko jaunimo iš Argentinos ir Urugvajaus. Tai dieną Sandra Brauklytė iš Klaipėdos, kur dirba su paaugliais dvasinės pagalbos jaunimo centre, vedė susipažinimo užsiėmimus, žaidimus. Buvo proga susipažinti ir pasilinksinti. Sekančią dieną, sekmadienį, vyko Mišios, kurias aukėjo Brazilijos lietuvių parapijos klebonas kun. Petras Rukšys, pamokslą pasakė prel. Edis Putrimas.

Po pamokų jaunimas rinkosi į suvažiavimo stovyklą. Per „Lietuvos dieną“ jaunimas dirbo grupėmis pagal užsiėmimo stotis, kurioms vadovavo prel. Edis Putrimas ir Darius Karka iš Kanados, Sandra Brauklytė iš Lietuvos. Stovyklos dalyviai mokėsi lietuvių kalbos, geografijos, lietuviškų tradicijų. Net buvo parodyta kaip kepti bulvinius blynus. Viskas vyko žaismo būdu. Užtai jaunimas daug ko išmoko apie Lietuvą. Visą laiką skambėjo lietuviškos dainos.

Trečiadienį visi suvažiavimo dalyviai turėjo ekskursiją į pramogų parką „Hopi-hari“. Tai idomi vieta, kur galima pasinaudoti įvairiais žaidimais. Ketvirtadienį buvo turistinė programa – vykom apžiūrėti Sao Paulo miesto. Važiavom per pepildyto miesto gatves, matėm dvi šventoves: Basílica de São Bento ir Sao Paulo metropolijos. Liberdares gatvėse matėm japonų rajoną (jie sudaro 5% Sao Paulo gyventojų).

Kadangi Brazilijoje tuo metu buvo vasara ir gana šilta, penktadienį praleidome paplūdimyje „Praia Grande“.

Darbingiausia savaitės diena

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kalios, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

buvo paskutinė – studijų „Sąjungos“ patalpose. Tai diena skirta rimtom diskusijom. Atidarymo žodį tarė Brazilijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Tomas Butrimavičius. Po to vyko pranešimai apie jaunimo veiklą.

Andrėja Kasteckaitė (Brazilija) kalbėjo apie „Nemuno“ ir „Rambyn“ skautų grupes, Ingrida Repšytė (Argentina) – apie Argentinos lietuvių sąjungos veiklą, Sandra Brauklytė (Lietuva) papasakojo apie Klaipėdos Jaunimo centrą, Darius Karka, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovas papasakojo apie Kanados lietuvių bendruomenę. Prel. Edis Putrimas kalbėjo apie Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, jo tikslą, struktūrą, ruošą. Jo pranešimas sulaukė didelio dėmesio ir daug klausimų. Buvo pranešimai apie praėjus lietuvių jaunimo kongresus: Adilsono – apie 1991-1992 Pietų Amerikoje, Pauliaus Butrimavičiaus – apie 1990-2000 Australijoje, ir Dariaus Karkos – apie 2003 m. Lietuvoje, Vokietijoje, ir Lenkijoje.

Studijų dienos metu po pietų dalyviai nagrinėjo pagrindinius šio suvažiavimo klausimus:

- Kokį vaidmenį turi Brazilijos lietuvių jaunimo sąjunga bendroje lietuvių bendruomenės veikloje?
- Kokie yra BLJS tikslai ir kaip jų reikia siekti?
- Kaip valdybos nariai turi bendradarbiauti?

Šių diskusijų tikslas buvo iškelti bendrus rūpesčius, liečiančius Brazilijos jaunimo veiklą ir ateitį.

Suvažiavimo uždarymui vadovavo jaunimo vadovė iš Lietuvos Sandra. Ji paprašė jaunimą iškirti žmogelio paveikslą ir jį užlipinti kur nors ant nudažyto medžio (kurį anksčiau jaunimas nupiešė) ir paaiškinti, kodėl ta vieta buvo išrinkta ir ką turi bendro su to jaunulio patyrimu suvažiavime.

Paskutinę suvažiavimo dieną, sekmadienį, sausio 18 – uždarymo Mišios Sao Jose patalpose, po kurių jaunimas ruošėsi keliauti į skautų stovyklą „Lituanika“ Antibio mieste. Stovykloje dalyvavo apie 50 vaikų – nuo mažyčių vilkiukų ir paukštyčių iki vyr. skaučių ir vyčių. Vyr. skaučių vedėja yra Regina Prokopienė, jau ilgą laiką vadovaujanti bei ruošianti skautų programas Sao Paulo lietuviams. Eugenija Bacevičienė yra ilgametė skautų vadovė. Skautų stovykloje buvo ypač įdomu, nes buvo labai aišku, kad jaunimas visame pasaulyje yra panašus, remiasi tais pačiais principais ir tikslais.

Grįžęs į Toronto ilgai gyvenau Pietų Amerikos atsiminimais. Jaučiausi labai pagerbtas, nes buvau išrinktas atstovauti Kanadai minėtame suvažiavime.

Darius Karka

Branduoliai kovai prieš šmeižtus

VILIUS BRAŽENAS

Turint politinės patirties užsienyje ir stebint Lietuvos politinį bei visuomeninį gyvenimą akysna krenta viena iš mūsų valstybės negandų svarbiausių priežasčių: Lietuvoje per menkai naudojami didžiuliai vadinamos „dešinės“ ir „patriotinės“ politinės energijos ištekliai. O „ant palinkusio karklo visos ožkos lipa“.

Yra tūkstančiai buvusių tremtinių, politinių kalinių, ginklų kovojuosiu karių savanorių, okupanto aukų vaikų ir vaikų. Jų didesnę dalis galėtų „pajudinti žemę“. Tikriausiai yra nemažai ir buvusių KGB spaudžiamų prisitaikėlių, kurie savo kaltei atpirkti prisidėtų prie aukų veiklos. Net jau 1941 metų sukilėlių tarpe būta buvusių komjaunuolių. Idėjinė veikla padrašina ir patraukia.

Ta politinė energija būtų tolygi daugybei krašte pasklidusių užtvankų ir užtvankėlių, kuriose būtų sukaupta milžiniška energija, bet nepanaudojama Tiesos malūno girmoms sukurti.

Prieš kiek laiko televizoriuose šlykštus „humoro“ priedangio matėme išjuoktą seną ir liguistą Popiežių, kuris, nežinū, reit visų negalių, atlieka savo pareigą sudvasinti dviejų pasaulinių karų ir dviejų šėtoniškų ideologijų nuniokotą pasaulį. Jeigu bent prie pusės visų parapijų sukurti Tiesos girmos, jei veikty bent penketo politiška atsaikinių asmenų komitetai Katalikų Bažnyčiai ginti, žinia-skaidos ateizmo šliužai nedrįstų išropoti iš nihilistinių dumblynų ir purvais apmėtyti Popiežių bei vyskupus. Kodėl? Ogi todėl, kad boikoto pavojų pajutę verslininkai nutrauktų dumblynų TV laidų finansavimą. TV laidų juodųjų žvaigždžių tuščios kišenės greit išmokytų juos padomuro, estetikos ir tikro humoro. Kodėl neišjuokiami žydi rabinai? Ogi todėl, kad žydi, nors jų kur kas mažiau, yra organizuoti ir nepalikę rabinų vienu pačių gintis nuo išpuolių.

2004 metų Vasario 16-sios proga Kauno Iglulos šventovėje ir Karininkų Ramovėje buvę Vietinės rinktinės kariai savanoriai šventė jaunų drausulių susibūrimo – Vietinės rinktinės garbingą 60 metų sukaktį. Minėjime dalyvavo įspūdingas iš visos Lietuvos sugužėjusių „plechavičių“ būrys. Ko gero, bent antra tiek Rinktinės veteranų tą sukaktį šventė namie. Tuo būdu jie pagerbė ir Rinktinės steigėją legendinį Lietuvos didvyrį generolą Povilą Plechavičių. Matyt ta proga buvo (pavėluotai) apdovanotas pomirtiniu Vyčio Kryžiaus ordino Didžiųjų Kryžiumi už nuopelnus Lietuvai. Įprastinio sluoksniuose tai sukėlė šmeižtų vaju prieš generolą ir prieš jo karius.

Daugiametę propagandinę kovos patirtis rodo, jog šmeižtai ir išpuoliai žiniasklaidoje garsiausiai skamba tuštomis. Atseit – kai puolamoji pusė yra neveikli. Nežinau, ar „plechavičių“ ir kitų karių savanorių organizacijos yra sukurios kovos, dabar jau kitais ginklais, struktūrai. Jeigu ne, tai bent jau Vietinės rinktinės veteranai, atšventę garbingą sukaktį, išpuolių prieš gen. Plechavičių ir juos pačius paskatinti, turi stiprų akstiną sudaryti visame krašte, kur jų bent po keletą yra, veiklos ir kovos už tiesą bei už didvyrių garbę branduolius. Poetas Julius Janonis yra pasakęs išidėmėtiną tiesą: „Didesnio paminklo didvyriams nebūna, kaip vykdomas jų idealas“.

MIRTIES PRANEŠIMAS ATA IZIDORIUS STANČIKAS

ramiai numirė savo namuose trečiadienį, 2004 m. kovo 3, sulaukęs 81 metų amžiaus, mylimas žmonos Michalinos, sūnų Dovydo ir a.a. Edvardo. Velionies labai pasiūgęs Bartosik, Pasyk ir Włodarczyk šeimos, Czesław Gązda ir kiti draugai. Šermėnys vyko Turner & Porter laidotuvių koplyčioje, 436 Roncesvalles Ave., Toronto, šeštadienį, 2004 m. kovo 6, 1.30 val.p.p. Velionis palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississauga, Ont.

tuos branduolius įtraukdami ir kitus veiklai dirvos iekšančius bendraminčius, vien jie žymiai paveiktų visuomenę.

O kur dar kiti, mėnkaui naudojami patriotinės politinės energijos šaltiniai, kaip buvę politiniai kaliniai, tremtiniai, rezistentai? Jeigu iš tokių žmonių sudarytų per visą Lietuvą nuolatines patriotinės pilietinės veiklos branduoliai, jeigu tokios tautinės energijos „vandens“ užtvankos ir užtvankėlės, nelaukdamos raginimų ir nurodymų iš kokio nors centro, pastoviai (susirinkimais) treniruotųsi ir bet kurio Lietuvos svarbiu klausimu pasuktų Tiesos gimas, ir jų aplinka provincijoje, ir Vilniaus valdžia pajustų kitokius vėjus pučiant.

Kaip to pavyzdys, netikėtai spaudoje pasirodė atkirtis išpuoliui prieš gen. Plechavičių ir Lietuvos istoriją. Kaip atrodo, vienas iš tokių branduolių, pasiūgęs Lazdynų sąjūdžio klubą, paskelbė pareiškimą prieš šmeižtus, vos tik šmeižtams nuskaubėjus. Tas pilietinis branduolys aiškiai nelaukė jokių raginimų iš jokio centro, nelaukė, kol kas nors kur nors priims kodėl nors šmeižtą pasmerkiančią rezoliuciją, o tuoj pat darė tai, kas kiekvienam Lietuvos patriotinei yra darytina. Tokie branduoliai nebūtina turi būti partiniai, nepartiniai ar tarpartiniai, o tokie, kur pagal esamas sąlygas susidaro ir gali nedelsiant išeiti viešumon, kaip šiuo atveju – apginti tautos patrioto garbę.

Turėtų būti aišku, jog jei vietoje skundimosi tamsa būtų uždegama daug žvakučių, vietoje dejavus dėl padėties, būtų imamasi „branduolinių“ veiklos savoje vietovėje, nei svetimos valstybės, nei vietinės „demokratijos“ deklamacijos mažųjų nedrįstų apsiuokinti diktuojant tautos daugumai, kokias šventes ji gali ar negali švęsti, kokiems didvyriams ir kuriems kovotojams ir kuriuo būdu tauta gali pagarbą išreikšti. Tada ir raudonojo molo rasale užmarinuoti ir dar neatsidovėk istorikai nedrįstų dergti Lietuvos garbinčio istorijos, ar bent negautų valstybinių tribunolų valstybės istorijai niekinti.

Tad aišku, kad Lietuvą bus lengviau branduolių pagalba pakelti iš apatios, negu iš viršaus aukštiesiems pareigūnams, ne kartą pamiršantiems kuriai valstybei ir kuriai tautai turi tarnauti. Lietuvai reikia patriotinės „branduolinių“ energijos.

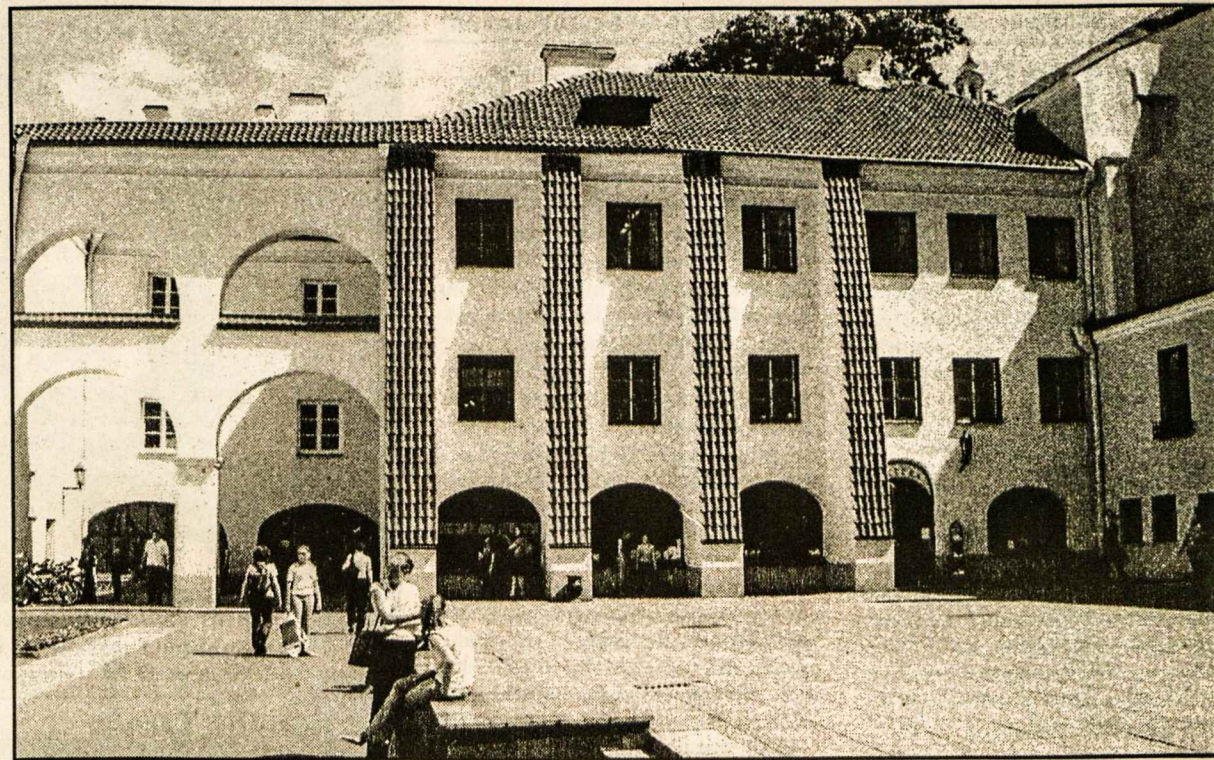
LAIŠKAI IŠ LIETUVOS

Purpuras žaižaruoja padangėje ir žemėje...

KUN. KAZIMIERAS AMBRASAS, SJ

...Vasario saulė, kaip reta po pusiaučio, žertė žerą spindulius į žemę. Kaitina namų stogus, takus, gatves, tekančius ir stovinčius vandenis. Tučiuojau ant stogų atsiranda pilkos dėmės, – prieš atokaitą kaipmat dingsta plonas sniego sluoksnis, pro kurį, tarsi iš naujo teptuku perptę, iškart ima rausti senos it naujai raudonais dažais nudažytos skardos, senos ir naujai sudeliotos čerpės, raudonai nudažyti kaminai, baltais dryžiais pamarginti gotiniai namų frontonai.

Tik dabar, prieš vidudienio saulės kaitinamą miestą, gali patębėti, kad margaspalviais savųjų bažnyčių bokštais, įvairiais stiliais, išlankstytais gotiniais stogais pasidabinęs Kaunas labai panašus į Amžinojo Miesto raudonųjų stogų jūrą. Tik Romos namų, šventovių stogai kur kas tvirtesni, išnašesni ir monumentaliesni. Tačiau per tiek metų vietiniai lietuvių architektai gerai pasistengė: tik kur ne kur viena kita šventovė, vienas kitas namas dar neįstengė pasidabinti iškilmingu ir puošniu raudoniu, – nusidažęs pilkšva, kai kur nublukusia sidabrine ar kitokia spalva. Dirsti toliau, kur už Neries dunksno naujųjų kvartalų statiniai, – betgi ir tie, jei ne stogai paraudę, tai namų priekiai su raudonomis, vos įžiūrimomis linijomis, o dar įspūdingiau, kad visos, kaip akys užmato akiratis, saulės atokaitoje paraudusiai debesų skreitais apsiropę. Atrodo, kad šiandien ir padangė, prisitaikydama prie modernios

Senojo Vilniaus universiteto M. K. Sarbievijaus kiemas

Nuotr. G. Kurpio

“Išskleides sparnus virš Europos”

Patikslinimas atsiliepiant į Vytauto Kutkevičiaus straipsnį “TŽ” 2003 m. gruodžio 16 d. numeryje

GRAŽINA SVIDERSKYTĖ

1. Dirbu LNK televizijoje, taigi filmas buvo parodytas (ir ateityje bus kartojamas) ne per Lietuvos televiziją, o per LNK.

2. Pilnas R. Marcinkaus motinos vardas – Honorata Saturnina Kroazė (senuosiuose metrikuose ši pavardė rašoma ir kitaip – Kroazaitė, Krauzė, Kurvazje ir pan.). Jurbarko kapinėse, kur baltuoja iškilus paminklas, yra palaidoti ne tėvai ir motinos seserys, bet R. Marcinkaus motina ir dvi jos seserys. Tėvas, policininkas Pranas Marcinkas, netikėtai mirė (pasakojama, nuo širdies smūgio) 1927 m. ir yra palaidotas senosiose Rumšiškų kapinėse.

3. Deja, nėra žinių, kad R. Marcinkas „greitai išmoko valdyti lėktuvą ir sėkmingai įveikė daugelį aukštojo pilotazo figūrų“, ar kad „jo skraidymas dažnai stebino veržlumu ir savo stiliumi. Jis daugiausia tarnavo II-ojoje žvalgybinėje eskadrilėje, ir, būdamas žvalgas, ne negalėjo lygiuotis su žymesniais pilotais bandytojais ar pilotazo meistrais.“

4. Aviacijos istorijos tyrinėtojai nelinkę perdėti ir R. Marcinkaus nuopelnų parašitiniame sporte. Jis daug ką perėmė iš savo instruktoriaus Klemo Martinkaus. Vėliau, dirbdamas fizinio parengimo instruktoriumi puskarininkų lakūnų mokyklo-

je, parašutizmo mokė kitus. Liudininkai tiksliai įvardija tik vieną itin įspūdingą ltn. R. Marcinkaus suolį per aviacijos šventę 1935 m.

5. Tuo tarpu R. Marcinkaus nuopelnai futbolo sportui kur kas įspūdingesni. Jis ne tik buvo vadinamas seniūnu, jis buvo ir rinktinės kapitonas, netgi žaidžiantis treneris, parašė seriją straipsnių apie džentelmeniškumą sporte. Su futbolu jį privertė atsivieškinti 1938 m. patirta kelio trauma.

6. Teisybės dėlei nereikėtų pamiršti, kad į garsų A. Gustaičio reprezentacinės eskadrilės skrydį aplink Europą R. Marcinkas pateko tik dėl to, kad skristi turėjęs Jeronimas Garolis įsivėlė į nepavykusį perversmą. Jo vieta ir atiteko geros išvaizdos, puikių manierų jaunam leitenantui R. Marcinkui.

7. Plieno sparnų ženklas R. Marcinkui buvo įteiktas praėjus daug laiko nuo skrydžio aplink Europą – 1939 m.

8. Poniausia ir įdomiausia – R. Marcinkaus išvykimo į Prancūziją istorija. Jis iš Karo aviacijos pasitraukė ne laikinai, – yra išlikęs prašymas paleisti į atsargą. Jis kalbino draugus lakūnus vykti į Prancūziją formuoti lietuvių eskadrilės, bet kai tik išvyko, sumanymas pasirodė nerealis. Deja, trauktis iš Lietuvos jį vertė ne tik herojiškos paskatos, bet ir nelabai malonūs buitiniai bei asmeniniai reikalai.

9. Nuo 1940-ųjų kovo, kai R. Marcinkas atsidūrė Paryžiuje, jis kiekvieną dieną aprašo dienoraštyje. Šis svarbiausias šaltinis visiškai paneigia legendą, kad, būnant prancūzų oro pajėgų leitenantu, „daugsyk jam prisiejo skristi į žvalgybą susikauti su hitlerininkų lakūnais“, ir kad „už trijų vokiečių naikintuvų numušimą R. Marcinkas apdovanotas Prancūzijos karo kryžiumi“.

Šią legendą vėliau sukūrė pats R. Marcinkas, kai stojo į britų Karališkosios oro pajėgas (tuomet britai labai saugojosi šnipų, todėl, kad priimtų tarnauti, reikėjo juos įtikinti, kad esi sąjungininkas). Tačiau iš tiesų iki Prancūzijos kapituliacijos jis tęsėjo savarankiškai pakilti kelių mokomųjų skrydžių.

10. Atsidūręs Šiaurės Afrikoje, jis ne ramiai gyveno, bet nuolat blaškėsi po daugybę miestų, ieškodamas galimybių išsprukti iš kalėjimų tapusio žemyno. Čia neturime laiko ir vietos išdėstyti visus jo nepaprastus nuotykius, nutrikusius riziką planuojant pabėgimą. Nebuvo taip paprasta nueiti į Anglijos konsulatą ir pasiprašyti į aviaciją. R. Marcinkas su keliais bičiuliais prancūzais galiausiai iš Afrikos ištrūko, įsigiję padirbtus asmens dokumentus.

11. Turimi britų Karališkųjų oro pajėgų eskadrilės archyvai, kuriuose užfiksuotas kiekvienas skrydis, neturi jokių duomenų, kad „R. Marcinkas du kartus buvo numuštas virš Lamanšo kanalo, tačiau britų jūreiviai jį

vis išgelbėdavo“. Užtat yra kitas svarbus dalykas – oficialus įrašas apie lietuvių lakūno pergalę oro mūšyje. Kito tokio dokumento Lietuvos karo aviacijos istorijoje kol kas nebuvo rasta!

12. Kalbant apie Didįjį pabėgimą iš karo belaisvių stovyklos Stalag Luft III, R. Marcinkas nebuvo tik „vienas aktyvių to pabėgimo rengėjų“. Tokių buvo šimtai. O R. Marcinkas užėmė gana aukštą rangą slaptojoje pabėgimo organizacijoje – dirbo žvalgybos, dokumentų klastojimo, kartografijos departamentuose, sudarė traukinių tvarkaraščius, itin daug talkino vertėjaudamas.

13. Nėra tikrai žinoma, ar R. Marcinkas „bandė traukiniu važiuoti į Lietuvą“. Ši prielaida veikiausiai įsigalėjo dėl to, kad R. Marcinkas su trim bendražygiais iš tikrųjų keliavo su padirbtais lietuvių dokumentais.

14. Dabartinėje Lenkijos teritorijoje, Gdansko (vokiškai Danzig) gestapas sučiuptą R. Marcinką su bendražygiais ne iškart sušaudė, o, kaip ir visus kitus bėglius, uždarė areštineje. Įdomu, kad čia R. Marcinkas su bičiuliais ir vėl rezgė pabėgimo planą. Deja, gestapininkai juos neva etapui išgabeno į kitą areštinę, pakeliui išlaipino ir sušaudė.

15. Dvi laidojimo vietos vėl kelia painiavą. Mauzoliejus penkiasdešimčiai Didžiojo pabėgimo aukų buvo pastatytas pačių Stalag Luft III karo belaisvių. Jis tebestovi Lenkijoje, Žaganės (vokiškai Sagan) miestelyje. Tačiau po karo dalis urnų buvo perkeltos į didžiules sąjungininkų karių kapines Poznanės mieste (didžią dalį artimieji išsigabeno į kitas šalis). Čia Didžiojo pabėgimo aukoms nėra atskiro mauzoliejaus, jų kapai tiesiog išrikuoti vienoje eilėje tarp šimtų kitų lakūnų kapų. Toje eilėje ir yra R. Marcinkaus kapas.

16. Didžioji Britanija R. Marcinką apdovanojo ne tik trim apdovanojimais, bet ir garbės ženklu už drąsą dalyvaujant Didžiajame pabėgime. Jis R. Marcinkaus giminiams kol kas neparduotas.

17. R. Marcinkas nėra kurio nors konkretaus garsojo filmo *Didysis pabėgimas* veikėjo prototipas. Tik yra sutariama, kad Ch. Bronson vaidinamas personažas turi keletą R. Marcinkaus bruožų.

18. Galbūt dėl korektūros klaidos įsivėlė dviprasmybė: G. Sviderskytė „pelnė apdovanojimą už reportažą apie Jurgį Kairį, vairavusį Jak-52, skridusį po Vilniaus tiltais“. Iš tiesų tai buvo reportažas apie J. Kairio skrydį po vienu Kauno tiltu aukštyn ratais lėktuvu Su-26 M.

19. Medžiaga filmui *Uragano kapitonas* buvo surinkta apklausus per šimtą žmonių devyniose valstybėse (bent trejetas svarbių patarėjų Kanadoje!). Tačiau filmuojant buvo daugiausia dirbama Lietuvoje, užsienyje lankytasi tik Lenkijoje ir Didžiojoje Britanijoje.

ATA ONAI DAČKIENEI iškeliavus amžinybėn,

reiškiu nuoširdžią užuojautą jos vaikaitei bei giminėms Lietuvoje ir kartu liūdziau –

Vanda Vaitkienė

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NAUJA PAREIGYBĖ JT

Lietuvos vyriausybė nusprendė nuo kovo 10 d. įsteigti socialinės apsaugos ir darbo atstovo (atašė) pareigybę atstovaujanti prie Jungtinių Tautų (JT) ir kitų tarptautinių organizacijų Ženevoje. Kaip primena ELTA-LGTIC, Lietuva yra Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) narė nuo 1921 m., narystė atnaujinta 1991 m. TDO veikiant trišaliu principu, kurios darbe lygiomis teisėmis dalyvauja vyriausybės, darbdavių ir darbuotojų atstovai, įvertinti šios suties darbo svarba socialinei raidai bei tarptautiniam bendradarbiavimui. Todėl nuspręsta įvesti atstovo pareigybę, kurios išlaikymas bus finansuojamas iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai patvirtintų biudžeto paskyrimų.

PATEIKTA PARTIJŲ STATISTIKA

Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK) pateiktas 2003 m. duomenimis, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga yra daugiausia narių (15,000) vienijanti partija Lietuvoje, o jai susijungus su Tėvynės sąjunga (TS), ši taps didžiausia. Perna TS patyrė didžiausią narių nubyrimą, praradusi beveik 1,700 narių. Socialdemokratų partija buvo bene sparčiausiai augusi politinė jėga, rašo ETLA-LGTIC, gavusi beveik 600 naujų narių, o iš viso – turinti jų 12,500. Trečioji pagal dydį – Lietuvos krikščionių demokratų partija, iš kurios partiai pasitraukė 1500 narių, metų pabaigoje turėjo 10,000 narių. Daugumos kitų partijų skaičius neviršija 5,000.

"GAZPROM" ATLYGINS

Rusijos dujų tiekėja "Gazprom" yra pasirengusi įgaliojančius susitarimus atlyginti už nuostolius, kurių galėjo atsirasti dėl dujų tiekimo sutrikimų vasario 18-19 d.d. Bendrovė dar nėra gavusi Lietuvos ūkio subjekto pareiškimų šiuo atžvilgiu. "Gazprom" valdybos pirmininko pavaduotojas Aleksandras Riazanovas teigė, jog dujų tiekimo sutrikimas verčia rimtai galvoti apie dujų saugyklos įrengimą Lietuvoje arba Karaliaučiuje. Ji būtų naudinga sutrikus dujų tiekimui iš Rusijos per Gudiją. "Gazprom" kol kas neturi sutarties su Gudija dėl dujų tranzito iš Rusijos į trečiąsias šalis per Gudijos teritoriją, tačiau Gudija nusprendė sudaryti sutartis su nepriklausomais tiekėjais. Gudija šiemet, nesudariusi sutarties su Rusijos firmomis ir tiesiogiai nebe-gaudama dujų iš jos, vasario viduryje pradėjo perpumpuoti Rusijos dujas, tranzitu tiekiamas į Lenkiją ir Lietuvą, todėl "Gazprom" vasario 18 d. nutraukė jų tiekimą į Gudiją, kartu ta kryptimi sustabdė dar ir tranzitą. Kaip primena ELTA-LGTIC, avariniu būdu dujų tiekimas į Lietuvą buvo organizuotas per Latviją. Normalus tiekimas buvo atnaujintas po paros.

PARTIJŲ FINANSAI

Iki kovo 1 d. visos Lietuvos politinės organizacijos turėjo Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikti finansinės veiklos ataskaitas už praėjusius metus. Valdancioji Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP) –

finansškai stipriausia, pernai gavusi daugiau kaip 2,3 mln. litų pajamų, išleidusi beveik 2 mln. litų. Didžiausias pajamas ji gavo iš lėšas dovanojusių fizinių ir juridinių asmenų – 1,38 mln. litų. Naujoji sąjunga (socialliberalai) gavo apie 470,000 litų, išleido 204,000 litų. Tėvynės sąjungos pajamos pernai siekė 649,000 litų. Liberalų ir centro sąjungos – 296,000 litų (pastaroji veikė tik nuo vasaros pradžios).

DARBUOTOJŲ MIRTINGUMAS

Kauno diena-LGTIC praneša, kad mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe pernai padaugėjo penktadaliu. Darbuotojų saugai bei sveikatai šalies įmonėse vis dar neskiriam pakankamai dėmesio, kaip nustatė Valstybinės darbo inspekcijos (VDI) pareigūnai. Jie praėjusiais metais atliko beveik 19,000 patikrinimų ir tyrė 4,222 nelaimingus atsitikimus. VDI duomenimis, praėjusiais metais darbe įvyko 2,486 nelaimingi atsitikimai, dar 1,736 jų įvyko darbuotojams vykstant pakeičiant ir darba arba iš jo. Darbo vietoje įvykių nelaimių 89 baigėsi tragiškai, lengvus sužalojimus patyrė 2,244 darbuotojai, sunkius – 150 žmonių. Praėjusiais metais užregistruoti mirtinų atvejų darbe gali dar padaugėti, nes VDI inspektorai tebetiria 28 pranešimus apie mirtinų nelaimingus atsitikimus ar mirusius darbe. Pavojingiausios profesijos – vairuotojų ir kilnojamųjų įrenginių operatorių.

MAUDĖSI SVEIKUOLIAI

Palangos paplūdimyje vasario 22 d. susirinko apie septynis šimtus sveikuolių, tryliką kartą suvažinę iš visos Lietuvos dalyvauti metinėse maudynėse Baltijos jūroje. Daudeliui "ruonių" oras ir vanduo buvo net per šilts (dėl laipsnių šilumos), rašė *Klaipėda*. Lietuvoje veikia apie 30 sveikuolių klubų, kurių nariai kasmet vasarį suvažiuoja į Palangą ir surengia masines maudynes jūroje.

NAUJAS PASTATAS

Vilniuje šių metų pabaigoje numatyta baigti statyti naują 16 aukštų, 6,500 kv. metrų ploto įstaigų pastatą, kurio statyba kainuos daugiau kaip 21 mln. litų. Pastato, kuris bus kairiajame Neries krante, šalininkai – bendrovė "MG Valda". Jis bus paskutinė dalis vadinamo "Verslo trikampio", kur jau įrengta 22,000 kv. m administracinis pastalas, 6,000 kv. m komercinių patalpų bei 1200 vietų automobiliams statyti.

PAGALBA JAUNIMUI

Klaipėdoje kovo 4 d. surengta pirmoji nemokama patarimų pamoka jaunimui, kurioje specialistai patarė, kaip išvengti ar atsikratyti priklausomybės nuo narkotikų, spręsti įvairias problemas. ELTA-LGTIC rašo, kad patarimų grupė "Pagalba jaunimui" įsteigta Klaipėdos miesto mero pavaduotojos Audros Dautienės vadovaujamos Narkotikų kontrolės komisijos. Tikslas yra sustiprinti pagalbą 14-18 metų amžiaus klaipėdiečiams, nemokamai pamokant jaunuolius, jų artimuosius bei pedagogus dėl priklausomybių, psichologinių, socialinių ir kitų problemų. Patarimai bus teikiami kartą per mėnesį.

KONTROVERSIŠKAS ŽEMĖLAPIS

Prie seimo veikiančios Etninės kultūros globos tarybos pirmininkas dr. K. Stokus vasario 27 d. padarė pranešimą apie Lietuvos etnografinių regionų žemėlapių su nustatytomis penkių etnografinių regionų ribomis. Jo teigimu, tai tik siūlymas, o ne galutinis sprendimas. Žemėlapis buvo rengtas pusantros metų, išvada pateiktė įvairių sričių žinovai. Žemėlapyje pirmą kartą pažymėti penki regionai – Aukštaitija, Žemaitija, Dūkija (Dainava), Mažoji Lietuva ir Suvalkija (Suduva). Skaudžiai į žemėlapi reagojo žemaičių kultūros draugija. Teisininkė V. Kondratienė pabrėžė, kad pateikta regionų schema neturėtų būti tapatinama su būsimu administracinio Lietuvos padalijimo projektu.

Dalyviai Lietuvos nepriklausomybės minėjime Delhi, Ont. Toronto pensininkų klubo "Dainos" choristai su vadovu muzike Lilija Turūtaite ir dvasišiais – kun. Vytautu Staškevičiumi (kairėje) ir Delhi Šv. Kazimiero parapijos klebonu prel. Jonu Staškevičiumi

Delhi, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventės proga Toronto pensininkų klubo choras "Daina" lankėsi lietuvių prieglaudų "Labdara", "Vilniaus" rūmuose ir Delhi Šv. Kazimiero parapijoje, kur choras giedojo Šv. Mišiose, atnašaujamos kun. Vytauto Staškevičiaus. Po Mišių parapijos salėje buvo atlikta koncertinė programa. Parapijos klebonas, prelatas Jonas Staškevičius, kun. Vytautas Staškevičius kartu su apylinkės lietuviams šventiškoji nuotaiką su pasigėrėjimu klausėsi gražių dainų. Po klebono prel. J. Staškevičiaus sukalbėtos maldos visi vaivšinos parapijos moterų gardsiai pagaminta vakariene. Šios lietuvių iškilnės nepaprėjo bei vietinės spaudos dėmesio. *Simcoe Reformer* korespondento Monte Sonnenberg'o straipsnis išsamiai apibūdino Vasario 16-os minėjimo prasmę bei Lietuvos išgyventus sunkius laikus, prieš atstantant nepriklausomybę. Dainininkų puikūs tautiniai drabužiai taipogi sužavėjo reporterį – jų nuotrauka buvo įdėta laikraštyje. Teresės Pargauskienės aktyvumo ir nuoširdumo dėka ma-žytė lietuvių bendruomenė išlaiko Lietuvos tradicijas ir šventes. *vam*

Hamilton, Ont.

VASARIO 16-JĄ Hamiltono lietuvių paminėjo vasario 21, šeštadienį. Jaunimo centre susirinko gausus būrys bendruomenės narių. Apylinkės pirm. Rasa Pruden pasiėmė susirinkusius ir paprašė pagerbti įnešamas vėliavas. Sugiedojus Kanados himną, pirm. perskaitė 1918 m. vasario 16 d. paskelbtą Lietuvos tarybos nutarimą, kuris skelbia Lietuvos nepriklausomybę. Apyl. v-bos vicepirm. Marius Gudinskas pristatė pagrindinę šventinio vakaro kalbėtoją Ramūnę Sakalaitę-Jonaitienę. Ji sakė, kad dabar, kai Lietuva tapo laisva ir nepriklausoma, labai svarbu išlaikyti gimtąją kalbą už Tėvynės ribų. Miršta kalba, miršta ir tauta. Gyvenantiems toli nuo Tėvynės itin svarbų vaidmenį kalbos išlaikyme atlieka spauda, kurią reikia puoselėti ir nuolat remti. Šeimos reikia vartoti gimtąją kalbą, ją perduoti vaikams ir vaikaičiams. Paskaita buvo palydėta gausiais plojimais. Kalbėtoja apdovanota gėlėmis ir simboline dovanėle. Meninę dalį atliko savo pajėgos. Grupė parapijos choro moterų, vadovaujamų D. Deksnytės, gražiai padainavo keletą dainų apie Lietuvą. "Gyvataro", tautinių šokių studentų grupė paskaitė lietuvių liaudies šokių, pradedant "Pasiutpolke", baigiant "Malūnu". D. Karazijaitė, akompanuojant D. Deksnytę, smuiku pagrojo lietuviškas Stasio Šimkaus sukurias melodijas. Pasibaigus meninei daliai, sugiedotas Lietuvos himnas. Po to vyko vaišės ir malonus bendravimas.

Vasario 22, sekmadienį, Aušros Vartų šventovėje, vyko iškilmingos Mišios. Mėdėmės už Lietuvą ir visus, kurie žuvo ginant Tėvynės laisvę bei nepriklausomybę. Klebonas kun. Juozapas Žukauskas, OFM, pasakė tai progai pritaikytą jaudinantį pamokslą.

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiamie lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŠVENTOVĖJE prasidėjo remonto ir atnaujinimo darbai. Mišios aukojamos parapijos salėje, laidotuvių metu – laidojimo namų koplyčioje. Tikimės, kad Velykų metu jau galėsime melstis atnaujinatoje šventovėje.

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS Hamiltono skyriaus valdyba su gausiu būriu talkininkų vasario 24 d. Jaunimo centre suruošė tradicinį Užgavėnių blynų vakarą. Parapijos tarybos pir. M. Gudinskas sukalbėjo blynų mėgėjai Mūsų lūkesčiai patiseisino. Retai kada Jaunimo centro salė talpino tiek svečių. Ypatingai džiugina jaunų šeimos su vaikais, kurių linksmumas ir kryptingumas buvo labai mieli. V-bos pirm. M. Vaitonienė pasveikino susirinkusius, palinkėjo maloniai praleisti vakarą. Parapijos tarybos pir. M. Gudinskas sukalbėjo blynų mėgėjai Mūsų lūkesčiai patiseisino. Retai kada Jaunimo centro salė talpino tiek svečių. Ypatingai džiugina jaunų šeimos su vaikais, kurių linksmumas ir kryptingumas buvo labai mieli. V-bos pirm. M. Vaitonienė pasveikino susirinkusius, palinkėjo maloniai praleisti vakarą. Parapijos tarybos pir. M. Gudinskas sukalbėjo blynų mėgėjai Mūsų lūkesčiai patiseisino. Retai kada Jaunimo centro salė talpino tiek svečių. Ypatingai džiugina jaunų šeimos su vaikais, kurių linksmumas ir kryptingumas buvo labai mieli. V-bos pirm. M. Vaitonienė pasveikino susirinkusius, palinkėjo maloniai praleisti vakarą.

PARAPIJOS CHORO VAIDOVĖS D. Deksnytės rūpesčiu buvo surengta vaikų karnavalo aprangos kaukių konkursas. Talkino R. Pruden ir D. Karazijaitė. Vaikai dainavo, ėjo ratelį. Kurie buvo pasipuošę karnavalo apranga pasakė ką ji vaizduoja. Gražiausias kaukės – valdovas ir Velnias buvo apdovanoti pinigineis premijomis, paskirtomis karnavalo organizatorių. Loterija buvo labai gausi. Daug laimikų buvo skirta vaikams, bet kai juos laimėdavo suaugę, kildavo juokas. Skyriaus valdyba, yra dėkinga apsilankiusiems ir visiems, kas darbu ar kitokiu būdu prisidėjo prie šio renginio. Gauta daug laimikų loterijai, daug moterų dirbo paruošimo darbus ir virtuvėje. Visus išvardinti būtų nelengva, todėl visiems valdyba taria nuoširdų acū.

A.A. ADOLFINO PETRAITENIS atminimui pagerbti užjaušdami gimines Lietuvoje "Pagalba Lietuvos vaikams" aukojė: \$25 – E. M. Klevas; \$20 – E. Agurkienė, V. L. Bakšiai, Rasa ir Mark. A. Bungardienė, E. R. Gudinskai, M. A. Pusdešiai, A. Volungienė; \$10 – J. Astas, S. Kalvaitienė, V. Pleinienė, M. Rybienė, V. P. Šidlauskai, A. S. Urbonavičiai; \$5 – M. Borusienė, F. M. Gudinskai.

Dėkojame aukojusiems –
PLV komitetas
Sudbury, Ont.

Gavėnios susikaupimas Sudbury apylinkės lietuviams bus Kristaus Karaliaus šventovėje kovo 20, šeštadienį, 3 v.p.p. Išpažinčių bus klausoma prieš Mišias. Susikaupimą ves kun. Vytautas Staškevičius.

Sault Ste. Marie, Ont.

Gavėnios susikaupimas Sault Ste. Marie apylinkės lietuviams bus Šv. Jeronimo šventovėje kovo 21, sekmadienį, 3 v.p.p. Išpažinčių bus klausoma prieš Mišias. Susikaupimą ves kun. Vytautas Staškevičius.

A.A. IGNAS GIRDŽEVIČIUS mirė š.m. vasario 27 d. Vėlionis gimė 1915 m. Girkalnyje, Raseinų apskr. Lietuvos bajorų šeimoje. Tarnavo raitijoje policijoje. 1943 m. vedė Viktoriją Bolvočiūtę, užaugino dukterį Danutę Poderienę. Vėlionis buvo veiklus KLB apylinės pirmininkas 4 metus. Poderių šeima buvo labai lietuviška.

KLB APYLINKĖ, anksčiau turėjusi 300 aktyvių narių, labai su-

mažėjo. Atvykus lietuviui kunigui, susirenka apie 30, iš kurių tik pusė kalba lietuviškai. K.S.

St. Catharines, Ont.

A.A. ZUZANA STAUGAITIENĖ, ilgametė mūsų bendruomenės narė mirė 2004 m. sausio 22 d., eidama 88-tus metus. Sveikatai pablogėjus, paskutinius 6,5 metų gyveno privačiuose prieglaudos namuose, rūpestingai globojama draugų – Olgos ir Andriaus Pamataičių. Gedulines Šv. Mišias atnašavo, maldas laidotuvių namuose ir laidojimo apeigas atliko kun. Audrius Šarka, OFM. Laidotuvių namuose su vėlione atsisveikino Algimantas Zubrickas, o Lilija Pamaitaitė, Holbrook ir Sutvirtinimo sakramento dukra – Rūta Kuraitytė, idėję į karsą Gintaro rožinį, atvežė iš Lietuvos. Palaidota sausio 26 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, šalia prieš 15 metų mirusio savo vyro. Jos liūdi brolio dukra Violeta Whitman su šeima, giminėmis Lietuvoje, būrys draugų ir visi parapijiečiai. Laidotuvių pietis vyko Anapilio sodyboje.

MISIONIERIUS. Vasario 14 d. mus aplankė kunigas misionierius Hermanas Šulcas. Jis aukėjo Šv. Mišias Angelių Karalienės šventovėje kartu su Hamiltono klebonu kun. Juozapu Žukausku, OFM, ir kun. Audriumi Šarka, OFM. Svečias papasakojo apie savo veiklą Lietuvoje ir Afrikoje, dirbant su našliais ir benamiais vaikais. Kai kurie tautiečiai parėmė jo kilnų darbą aukomis. Dėkojame už atsilankymą.

VASARIO 28 D. SUSIRINKOME ATISVEIKINTI su išvykstančiais pranciškais – kun. Juozapu Žukausku, OFM, ir kun. Audriumi Šarka, OFM, ir padėkoti už per tris metus teiktą dvasinę globą bei religinį aptarnavimą. Kun. Juozapui Žukauskui, OFM, palaiminus stalą, vyko suneštinės vaišės, po kurių buvo trumpa atsisveikinimo programa. Savo sukurta eilėraštį – "Atsisveikinant" paskaitė Stasė Zubrickienė. Gražiai nušakmėdė sugiedota "Ilgiausių, sveikų ir darbingų metų" tradicinė. Visų parapijiečių vardu pirm. Algimantas Zubrickas padėjo kunigams už pavyzdį sekimą pėdomis tų Tėvų pranciškonų, kurie St. Catharines misijoje darbuosiu nuo 1949 metų. Išvykstantiems įteikė nuo visu po piniginių dovanėle. Palinkėta sėkmės ateityje ir naujosiose pareigose. Padėkotoja Paulinai Skelvalienei už leidimą pasinaudoti jos namo patalpomis ir gražų priėmimą. Po kavutės visi vyko į šventovę, kur paskutinį kartą mus aukėjo šv. Mišias ir atsisveikino kun. Juozapas Žukauskas, OFM, kuris grįžo į Lietuvą, ir kun. Audrius Šarka, OFM, kurį tikimės dar pamatyti savo tarpe.

A.A. KAZIMIERA GRIGIENĖ, 86 m. amžiaus, vasario 19, ramiai savo namuose atsisakė su šiuo pasauliu. Jos netektis liūdi dukrėlis Astrida ir Jonas Lingaičiai. Laima ir Fred Saret bei sūnus Helmutas Grigas, keturi vaikaičiai ir dvi provaikaitės. Laidotuvių maldos ir atsisveikinimas įvyko Patrick J. Dart laidotuvių koplyčioje vasario 21 d. Lietuvių vardu atsisveikino Algimantas Zubrickas. Maldas koplyčioje ir laidotuvių apeigas atliko kun. Juozapas Žukauskas, OFM. Palaidota *Victoria Lawn* kapinėse šalia prieš 30 metų mirusio savo vyro a.a. Juozo Grigo. Z.S.

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Paroduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Stayerio ir Collingwood apylinkėse kreiptis į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklapis: www.homesgeorgianbay.com

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Peterburgo lietuvių telkinys paminėta sausio 13-toji. Sausio 13 d. į lietuvių klubo salę susirinko šimtinė tautiečių šventė Laisvės gynėjų dienos. Minėjimui vadovavo nauja klubo pirm. A. Karnienė. Invokaciją sukalbėjo kun. B. Talašis. Minėjime dalyvavo svečių iš Lietuvos: A. Ramanauskaitė-Skokauskienė, Lietuvos partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago dukrė ir jos sūnus dr. V. Skokauskas. A. Skokauskienė užaugino svetimi žmonės ir svetimą pavardę. Ji plačiai papasakojo apie partizanų vargus, jų lūkesčius bei pavojus. Jos tėvas dėjo daug pastangų, kad visa Lietuvos partizanų veikla būtų sujungta vienos vadovybės. Ji taipgi paminėjo ir savo asmeninius išgyvenimus. Jos tėvas patekęs į nelaisvę 1957 m. ir buvo sušaudytas. Pasak kalbėtojos, partizanų veikla ir jų aukos buvo prasminga. Be jos nebūtų įvykę nepriklausomybės atstatymas. Ji taipogi klubo bibliotekai padovanojo knygą apie jos tėvo vadovautą partizanų veiklą. Dr. V. Skokauskas kalbėjo apie Sausio 13 dienos įvykius Vilniuje. Būdamas jaunuolis, aktyviai dalyvavo tautiniame atgimime. Sausio 13 d. lietuvių stovėję vienas šalia kito. Partizanai ir Sausio 13-tosios aukos, pasak kalbėtojos, įpareigoja Lietuvos žmones ieškoti tikrųjų vertybių. A. Andriulienė ir D. Mažeikienė padėkavo šiai šventei pritaikytą V. Cinausko eilėraščių. Minėjimas baigtas *Lietuva brangi*. (Lietuvių žinios, 331 nr.)

Vokietija

Berlyne, kaip rašoma dienraštyje *Lietuvos rytas* 2004 m. 13 nr. sėkmingai įsitvirtino su Kauno nusikalstamu pasauliu siejamas R. Gajauskas. Jis prieš dvejus metus Vokietijos policijos buvo pagautas ir pagarsinta, kad sulaikytas yra pirmas lietuvis didelio kontrabandos tinklo organizatorius ir nusikalstamo susivienijimo vadovas. Bet R. Gajauskas jau yra laisvas. Vis atidedama teismo eiga, o pats kaltinamas sako, kad už pinigų galįs nupirkti bet kokį Berlyno teisėją. Savo bičiuliams dar išsitarė, kad būsimasis jo išteisinimas kainuos 70,000 eurų.

Šio žmogaus kelias, kaip rašoma minėtame dienraštyje, yra iškirtinis. Sovietų laikais jis baigė aukštąją Kaliningrado karininkų mokyklą ir buvo paskirtas į tuometinės Rytų Vokietijos slaptają tarnybą "Stasi". Manoma, kad šiam darbu R. Gajauską skyrė KGB. Jis buvo įsigijęs savo vadovų pasitikėjimą – jam net patikėta lydyti Rytų Vokietijos vadovą E. Honeckerį. Jis taipgi draugams yra minėjęs, kad jam tekę bendrauti su aukštąsiais pareigais užimtais KGB karininkais, tarp jų ir su V. Putinu, dabartiniu Rusijos prezidentu. Prieš šeimimą R. Gajauskas rinkdavosi prabangius butus, dažnai juos ir keisdavęs. Paskutiniame tokiam bute erdvioje

svetainėje stovėjo kolonos, visuose kambariuose – po televizorių. Atsidūręs R. Gajauskas kalėjime žūliai elgėsi su prižiūrėtojais. Net buvo juos užpuolęs, kai jie jį iš bendros kameros perkėlė į karcerį. Kalėjimo pareigūnai manė, kad R. Gajauskui reikės ilgai sėdėti už grotų. Tačiau po kelių savaičių Kylio teismas sumintį paleido ir laisvę iki esminio jo bylos nagrinėjimo.

Lenkija

Seinų valsčiaus taryba š.m. sausio 20 d. nusprendė uždaryti lietuviškas Lumby bei Aradnykų mokyklas ir palikti tik tris klases Krasnagrdos mokykloje. Šiuo jautriu seimečiams lietuviams klausimu *Aušroje*, 2004 m., 2 nr. pasisako šio laikraščio redaktorė I. Gasperavičiūtė. Per penkerius metus buvo išpėjama ir rašoma apie gresiantį pavojų lietuviškam švietimui, nurodant, koks jis yra svarbus lietuvių bės išlaikymui, kartu primenant, kad nėra užtikrinimo, jog lietuviškos mokyklos išsilaikys. Lenkijos valdžia nesurad tinkamo būdo jas finansuoti. Taip ir iškyla klausimas: kokia ištikrųjų yra Lenkijos valdžios politika mažumų atžvilgiu? Kiekvienais metais prarasta viena ar kita mokykla. Taip prasidėjo Ramoniskio kaime, Krasnopolio valsčiuje. Šio kaimo, esančio Lietuvos pasienyje, mokykloje buvo mokoma lietuvių kalbos. Šiame kaime nemažai šeimų namuose kalba lietuviškai. Jie stipriai gryn savo teises vaikus mokyti gimtąja kalba. Bet pralaimėjo. Mokykla buvo uždaryta. Tuometinis Krasnopolio viršaitis tikino, kad vaikai, suvežti į Krasnopolį, galės mokyti lietuvių kalbos ir niekas nenukentės. Po penkerių metų viršaitio pažadai pamiršti, su esama būkle apsisprasta.

Lietuviai šiame krašte bando išsaugoti lietuviško mokykloje tęstinumą, bet susiduria su visišku valdžios nesupratimu, netgi prieštikumu. Nematyti jokios geros valios iš centrinių valdžią – stengtis kylančius klausimus išspręsti. Toks elgesys esąs įvairiausias ne tik žalia šviesa, bet dar ir paskatinimas taip elgtis. Kai nesulaukta geros valios iš Lenkijos valdžios, kreiptasi į Lietuvos valdžią, kad pastaroji pastatytų Seinuose lietuvių mokyklą. Kai darbai pajudėjo, tai Seinų valsčiuje pradėtas švietimo pertvarkymas taip, jog panaikinama dauguma mokyklų, kur mokosi lietuvių vaikai. Taip bus sutrukdintas lietuviško mokykloje tęstinumas, kol bus pastatyta mokykla Seinuose. Be to, dar vyksta ir visuomenės supriešinimas. Viršaitis turi palankių sau žmonių, kurie skatinami priešintis reikalaujantiems mokyklai išsaugoti. Pasak redaktoriaus, kodėl lenkų valdžia negalinti pažvelgti plačiau ir pabandyti garantuoti mažumų teises. Tada atsirastų daugiau abipusės pagarbos bei supratimo. J.A.

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos – nuostolis šeimai ir tautai.

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais – uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki 0.75%	Asmeninės nuo..... 4.30%
santapus..... 1.00%	neklm. turto 1 m. 4.20%
kasd. pal. taupymo sąsk. 0.75%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius 1.35%	
180 dienų indėlius 1.40%	
1 m. term. indėlius 1.80%	
2 m. term. indėlius 2.00%	
3 m. term. indėlius 2.35%	
4 m. term. indėlius 2.75%	
5 m. term. indėlius 3.25%	
RRSP ir RRIF	
(Variable)..... 1.00%	
1 m. ind..... 1.80%	
2 m. ind..... 2.00%	
3 m. ind..... 2.35%	
4 m. ind..... 2.75%	
5 m. ind..... 3.25%	
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"	
MASTER CARD KREDITO KORTĖLĖ – INTERAC KORTĖLĖ	
TINKLALAPIS: www.talka.net	

• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
• Narių santaupos
• apdraustas TALKOS
atsargos kapitalu
3 mil. dol. ir Kanada
valdžios iki \$100,000.00
sumos draudimu

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ

EDVARDAS ŠULAITIS

Jeigu šiemet Lietuvoje ir išėjimoje ruošiamasi iškilmingai paminėti spaudos atgavimo 100 metų sukaktį, tai pernai irgi buvo gana reikšminga data spaudos srityje. Išėjimoje ji nebuvo prisiminta.

Praejusiais metais sukako 180 metų, kai 1823 m. išleistas pirmasis lietuviškas periodinis leidinys *Nusidavimai Dievo karalystėje*. Jis ėjo Mažojoje Lietuvoje ir gyvavo iki 1825 m. Buvo spausdinamas lietuvių kalba gotišku raidynu. Iki šiol tiksliai nežinoma, kiek numerių (vienis sako 2, kiti – 3) išleista. Nėra išlikę nė vieno to pirmojo laikraščio egzemplioriaus.

Apie to pirmojo lietuviško leidinio egzistavimą kalba kiti šaltiniai. Vienas iš tokių yra 1932 m. pradėtas leisti laikraštis *Nusidavimai apie evangelijos praplatinimą tarp žydų ir pagonių*. Jo pratarėje kaip tik sakoma, kad buvo leidžiamas periodinis leidinys *Nusidavimai Dievo karalystėje*. Taip pat tai patvirtina ir Liudviko Rėzos sudarytas katalogas.

Čia aprašomi sukaktiniai paminėti Vilniaus universiteto

Žurnalistikos institutas 2003 m. lapkričio 12 d. surengė konferenciją su pagrindiniu jo dėsnyto Andriaus Vaišnio pranešimu, apžvelgiančiu, kaip keitėsi žurnalistika per 180 metų, ką žurnalistikos ir kultūros istorijos pamokos davė šiandienai.

"Didysis mūsų tradicinės periodikos nuotykis prasideda Mažojoje Lietuvoje, suteikusioje ne tiek prieglobstį intelektualams, kiek subrandinusi viešosios nuomonės raiškos būdus, atviro, objektyvios publicistikos principus. Be abejo, Amerikai priklausiusios lietuviškos bulvarinės spaudos atsiradimo nuopelnas. Vis dėlto lietuvių periodikos tradicijų branduolys ilgai nieui lieka sumegztas čia, Lietuvoje. Taip kalbėjo paskaitininkas.

Jis į temą vėliau žvelgė istoriniu, teisiniu, ekonominiu, etiniu ir akademinio požiūriu. Gana daug mūsų tautiečių pirmuonių lietuvišku laikraščiu link vadinti tik XIX šimtmečio pabaigoje pradėta leisti *Aušra*.

Lietuviški periodiniai leidiniai pradėti leisti gana vėliai. Pirmasis periodinis leidinys Europoje buvo 1609 m. Vokietijoje

Vaidas iš įspūdingosios Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventės Vilniuje

Nuotr. D. Labučio

Britų rašytojo "Paskutinė mergina"

GEDIMINAS KURPIS

Britas mokytojas Stephan Collishaw, trisdešimt šešerių metų amžiaus, gyvenąs Nottingham mieste, parašė pirmą savo romaną apie Lietuvą. Tiksliau sakant, apie Vilnių, jo apylinkes ir vilniečius. Mane pirmiausia sudomino minėtas faktas. Pasieltikau į talką internetą – dar labiau sudomino trumpos recenzijos ir geri romano įvertinimai rimtų literatūros kritikų (pvz., dienraščio *The Guardian*) D. Britanijoje. Bet įsigyti tą knygą nebuvo taip lengva. Toronto knygynai, net ir *Chapters/Indigo* knygynų tinklas, jos neturėjo. Galbūt dėlto, kad autorius nežinomas, leidėjas D. Britanijoje, paklausa abejotina, todėl neapsimeigė lentynose jos laikyti. Į talką atėjo patikima knygų parduotuvė internetu *Amazon.com*, kuri atsuntė knygą per savaitę.

Istorijos perliukai

Perskaičius *Paskutinę merginą* (*The Last Girl*) su tiesiog riekščiu detaliumi iš Lietuvos istorijos, Vilniaus geografinės, Kūčių, vestuvių papročių aprašymų, prisiminė kadaise išgyventas netikėtumas. Tarnybos reikalais pasiūstas į Pekingą, po paskaitų kiniečių telefonų bendrovės pareigūnams, su kolega indų kilmės kanadiečiu inžinierium išėjom pasidairyti po garsiąją Tienanmen aikštę. Taip bežioplinėjant, jis mane paklausė, ar mano vardas tikrai *Gedi* (taip prisistatydavau, kad lengviau būtų svetimtaučiams jį išgirsti), ar tai tik sutrumpinimas. Sakau, sutrumpinimas, tikras mano vardas *Gediminas*. O, – sako kolega, – tai buvo Didysis Lietuvos kunigaikštis XIV šimtmečio, įkūrė Vilnių, turėjo sūnus Algirdą ir Kęstutį, vaikaitį Vytautą ir t.t. Atsipeikėję klausiu, iš kur jis tai žino. Sako, – mano lietuvaite žmona ir jos tėvas man visa tai pasakojo.

Pasirodo, *Paskutinės merginos* autorius žmona irgi lietuvaite, Marija (Marcinkutė-Collishaw), kuriai jis šią knygą dedikavo. Tikslus Vilniaus senamiesčio aprašymas tai jau paties autoriaus patyrimas Vilniuje metus pagyvenus. Bet įdomiausia man buvo tai, kad tos visos istorijos dalelytės apie kunigaikščius, poetus (Justiną Marcinkevičių, Adomą Mickevičių,

Antaną Baranuską, Kristijoną Donelaitį), papročių aprašymai buvo taip meistriskai ir natūraliai įpinta į tekstą, kad atrodo – be jų kažko trūktų.

Bendras įspūdis

Romanas nėra labai ilgas. Knygos 310 puslapių padalinti į tris dalis, pavadintas moteriškais vardais: I dalis – Jolanta (Lithuania Mid-1990's), II dalis – Svetlana (Lithuania Mid-1990's) ir III dalis – Rachael (Poland 1938). Tekstas toliau padalintas į 59 skyrius, kurių kiekvienas maždaug 2 – 4, bet neilgesnis kaip 7 puslapiai. Kalba gyva, sklandi, pasitaiko kur ne kur britiškų posakių, bet lengvai suprantamų čia gyvenantiems. Lietuviški miestų ar gatvių pavadinimai rašomi be lietuviškų ženklų (pvz., *Svecionelaiti*, *Vokieci*, *Ydu* gatvės), taip pat ir vardi bei pavardės (*Marcinkevicius*, *Grigalaviciene*). Laimė, pagrindinio romano veikėjui, *Steponui Daumantui*, kurio vardas kartojamas dažnai, lietuviškų ženklų neprireikė, bet moteriškas pavardės rašant, be lietuviškų raidžių neišsisekė – jos visada baigsis su "ė". Autorius reikalais pasiūstas į Pekingą, po paskaitų kiniečių telefonų bendrovės pareigūnams, su kolega indų kilmės kanadiečiu inžinierium išėjom pasidairyti po garsiąją Tienanmen aikštę. Taip bežioplinėjant, jis mane paklausė, ar mano vardas tikrai *Gedi* (taip prisistatydavau, kad lengviau būtų svetimtaučiams jį išgirsti), ar tai tik sutrumpinimas. Sakau, sutrumpinimas, tikras mano vardas *Gediminas*. O, – sako kolega, – tai buvo Didysis Lietuvos kunigaikštis XIV šimtmečio, įkūrė Vilnių, turėjo sūnus Algirdą ir Kęstutį, vaikaitį Vytautą ir t.t. Atsipeikėję klausiu, iš kur jis tai žino. Sako, – mano lietuvaite žmona ir jos tėvas man visa tai pasakojo.

Sunki pradžia, įdomi pabaiga

Pradėjus knygą skaityti, sunku buvo išsibėgėti skaitant pirmus keliolika puslapių. Septintą dešimtį baigiantis pristatė Steponas vaikšto po Vilniaus senamiestį, teisingiau sakant – šlitenėja iš vieno baro į kitą, geria vėdą stiklinėmis, kol vos namo pareiti beįstengia. Sekioja paskui jaunas juodaplaukės motinas su kūdikiais ir jas fotografuoja. Kartais paslapčiom, kartais pasiklauses, ar galima. Ir taip diena po dienos. Intelektualus, poetas – atrodo, neturėtų taip elgtis. Tik vėliau po truputį atsiskleidžia ji į tokią būklę atvedusios problemos, o jos visai išaiškėja tik paskutiniuose knygų puslapiuose. Jolanta yra viena iš tų motinų su kūdikiu, kurias Steponas fotografuoja, ir kuri prisideda prie Stepono betikslinio bastymosi atomazgos, jo apsunkintos sąžinės krūvio palengvinimo. Svetlana, rusų kilmės moteris, gyvenime, kaip sakoma, "vėtyta ir mētyta", nelaiminga moteris. Nugeria ir ji, bet savo gyvenimu nėra per daug nusivylusi, prisitaikiusi prie skurdaus likimo, rūpinasi tik savo sūnaus geresne ateitimi. Jos gyvenimas savotiškai susiliečia su Stepono. Rachaelė, jauna graži žydė, Stepono jaunystės meilė, kaimynų dukra. Likimas juos išskyrė, nors meilė

neužgeso – Rachaelė iškėlė už turtuolio žydo prekybininko. Jų – dviejų gyvenimą pradėjo griauti okupantai rusai komunistai, o pabaigė – naciai vokiečiai.

Stebėtinas autoriaus jautrumas

Jeigu taip savo atsiminimus būtų parašęs garbaus amžiaus sulaukęs vilnietis, sakykim, toks kaip Steponas Daumantas, galima būtų sakyti, čia nieko nuostabaus – jis visa tai išgyveno pats. Kada tokį romaną parašo svetimtautis, palyginti trumpai pabuvęs Vilniuje po sovietinės santvarkos subyrėjimo, tenka stebėtis, kaip jis išvystė veikėjų tipus, įpynė juos į realistišką gyvenimo srautą. Romane aprašomi ir tie laikai, kada Wilno buvo lenkų valdomas. Jaunas lietuvis Steponas augo kaime, mokėsi lenkiškoje mokykloje – autorius surado vietą Adomui Mickevičiui, kurį ir lietuviai, ir lenkai laiko savu. Kai jaunuolis Steponas rašo patriotinius eilėraščius mokyklos poetiniam konkursui – autorius pristato Žalgirio mūšį, kuriuo ir lenkai, ir lietuviai didžiuojasi. Vilniuje ir jo apylinkėse ir tada, ir vėliau klestėjo įvairių tautybių mišinys: lenkai, lietuviai, žydai, rusai. Jų tarpusavio santykiai laikui bėgant keitėsi – lenkų, lietuvių, sovietų, nacių valdymo įtakoje. Autorius jautriai ir, man atrodo, tiksliai aprašo tą santykių kaitą. Nesijaučia, kad jis palaikytų vieną ar kitą etninį grupių pusę. Išpasakoją visų jų gėrį ir blogį, pristato įvykius be jausminių priedų.

Ar kur prašauta po šalį? Klysti žmogiška. Pasitaikė smulkių klaidelių ir šioje knygoje. Jau minėjau lietuviškų ženklų trūkumą. Lenkų laikais Vilniaus universitetas vadinosi ne Wilno, o Stepono Batoro universitetu. Vokiečiai, pradėję karą 1941 metų birželį, neatirsdo Vilniuje antrą karo dieną, o šiek tiek vėliau. Tekste Žalgirį (vokiškai Gruenwald arba Tannenberg) autorius vadina Tannenburgu. Nedidelė bėda. Daugiau pylos galėtų sulaukti už tai, kad armeniška konjaką pavadinu *undrinkable* (išverčiau: *netikusius*), kai tuo tarpu Lietuvoje ne tik prisiekusiems alkoholio gerbėjams, bet ir jo atsitiktiniams ragautojams, tai buvo puikus gėrimas.

Paskutiniai žodžiai *Paskutinėi merginai*

Perskaičius knygą, kartais pasidaro lengviau ant širdies, kad jau pabaigta, o kartais pasidaro gaila, kad taip greitai pasibaigė įdomus, patraukiantis pasakojimas. Ši knyga tinka į pastarąją kategoriją. Įdomus turinio vystymasis. Veikėjai, jų dialogai, jų tarpusavio santykiai tokie įtikinami, kad beskaitant su jais susidraugauji – pradėsi su jais kartu džiaugtis ir liūdėti. Pirmasis romanas autoriui Stephan Collishaw tikrai pasisekė. Tenka padėkoti ir jo žmonai Marijai, kad neleido jam rankraščio kur nors užmesti, bet paskatino atiduoti leidyklai. Manau, kad ir kiti skaitytojai šią knygą džiaugsis, ypač jau lietuviškai sunkiai skaitantis išėjimoje jaunas.

(Stephan Collishaw, *The Last Girl*, a Sceptre paperback, London, Cdn. \$14.99).

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kun. Vincui Valkavičiui (William Wolkovich), Norwood, MA, lietuviškos Šv. Jurgio parapijos klebonui, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto senatas nutarė suteikti garbės doktoratą už jo istorinius veikalus apie JAV lietuvių ir kitų tautybių emigrantus. Kun. Valkavičius yra anglų kalba parašęs 12 knygų, per 100 straipsnių ir recenzijų. Jų tarpe yra studijos apie Naujosios Anglijos suomių, Massachusetts valstijos albanus, Vermonto valstijos lenkus. Stambiausias jo istorinis veikalas yra visų 130-ties JAV lietuvių parapijų aprašymas, trijų tomy knygą *Lithuanian Religious Life in America*. Amerikos lenkų istorikų sąjunga jam 2001 m. yra skyrusi "Amicus Poloniae" žymenį, 1997 m. kun. Valkavičius apdovanotas DLK Gedimino ordinu. Garbės doktoratą jam įteikė š. m. kovo 14 d. Švento Kryžiaus katedroje Bostone VDU rektorius prof. dr. Vytautas Kaminskas (atlikęs lietuviškąją ir lotyniškąją iškilmių dalį) ir buvęs rektorius prof. dr. Algirdas Avižienis (atlikęs angliškąją dalį). Po iškilmingų ceremonijų buvo vaistas Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos salėje, kurias vedė Gita Kupčinskienė.

Dailininko Viktoro Vizgirdos gimimo 100-sios metinės buvo paminėtos š. m. sausio 20 d. Vilniaus dailės akademijoje: buvo atidengta memorialinė lenta, atidaryta devynių V. Vizgirdos premiją pelniusių VDA studentų kūrinų paroda, Radvilų rūmose atidaryta apžvalginė V. Vizgirdos kūrybos paroda, įvyko atminimo vakaras. Jubiliejiniai renginiai taip pat vyko Kaune ir dailininko tėviškoje Višakio Rūdoje. Tapytojas V. Vizgirda gimė 1904 m. sausio 14 d. Baigęs Kauno "Saulės" gimnaziją, mokėsi I. Vienožinskio piešimo kursuose ir Kauno meno mokykloje. 1927 m. studijavo Paryžiuje, vėliau dėstė dailę Raseinių ir Pagėgių gimnazijose, Kauno amatų mokykloje. 1937-38 m. vadovavo dailininkų sąjungai, 1941-43 m. Vilniaus dailės akademijai.

Lietuvos ir užsienio dailės parodoje V. Vizgirda dalyvavo nuo 1930 metų, buvo aktyvus Nepriklausomųjų dailininkų draugijos narys ir *ARS* grupuotės steigėjas. 1944 m. pasitraukė į Vakarų, buvo Taikomosios dailės mokyklos Freiburge tapybos studijos vedėjas ir administracijos direktorius. 1950 m. persikėlė į JAV, gyveno Bostone, MA, dirbo vitražų studijoje, dalyvavo lietuvių dailės parodoje Niujorke, Čikagoje, Toronte. Sovietiniais laikais V. Vizgirda buvo pirmasis iš išeivių dailininkų aplankęs Lietuvą ir Vilniuje surengęs savo parodą. Dailininkas mirė JAV 1993 metais, palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse. Didžioji jo kūrybos dalis saugoma Lietuvos dailės muziejuje Vilniuje, taip pat M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune, Telšiu "Alkos", Šiaulių "Aušros" muziejuose, privačiuose rinkiniuose Lietuvoje, JAV, Kanadoje, Vokietijoje. 2000 m. Vilniaus dailės akademijos leidykla išleido menotyrininko Viktoro Liutkaus monografiją apie V. Vizgirdą. Vilniaus dailės akademijos Tapybos katedros studentams kasmet skiriamos V. Vizgirdos atmintį įsteigtos vardinės stipendijos.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

Lietuvė menininkė Toronte

Malonu užtikti lietuvišką pavardę jaunųjų menininkų eilėse – Luci Dilkus-Dilkutės.

Balandžio 20, jos, kartu su kitų menininkų darbais, bus išstatyti pagrindinėje Neilson parko kūrybinio centro galerijoje, Etobicoke.

Organizatorius "Milkweed" kolektyvas yra žinomas Toronte kaip meno dėstytojas suaugusiems ir vaikams. Paskutinė kolektyvo paroda buvo šiltai sutikta Bolton'o Humbervien mokykloje.

Ši kolektyvą sudaro premijom apdovanoti tapytojai, poetai, fotografai, rašytojai ir auklėtojai. Jis buvo įsteigtas dr. Austino Clarkson, nusipelnusio York universiteto muzikos profesoriaus prieš 20 metų. Pasirinkta buvo Etobicoke vietovė dėl savo sceniškų gamtovaizdžių ir plačių erdvių menininkams. Neilson'o parkas kaip tik ir turi atitinkamas sąlygas puikiom galerijom ir studijom. Kai kurie kolektyvo nariai yra profesionalai menininkai su meno mokyklų išsilavinimu, kiti – mėgėjai.

Luci Dilkus studijavo meną

Lietuvos liaudies buities muziejuje Rumšiškėse buvo šauniai atšvestos Užgavėnės. Jau nuo 1981 metų Užgavėnių sostine tapusiam muziejuje vyrė milžiniškas pramogų katilas, kurį negailėdami jėgų maišė muzikantai ir dainininkai, blynų kepėjai (jų tarpe ir seimo pirmininkas A. Paulauskas) ir įvairiausio plauko kaukėti persirengėliai. Velniai šmirinėjo kiekviename kieme, čigonės būrė ateitį, o vienas "aptiekorius" siūlė iš po skverno "klįjį suskilusiai Lietuvai". Buvo Kanapinio ir Lašininio kova, grožio konkursas, kuriame rinko *Miss Užganėdintąją* ir *Mister Užgavėjimą*, bet šį kartą buvo svarbu ne kūno matmenys, bet šmaikštumas scenoje ir sugebėjimas pralinksminti publiką. Vienas šnekus žemaitis gyrėsi, kaip pelningai jis pardavė velniui sielą: "Net du nelabieji sekojo paskui mane, bet parduaviau tam, kuris įpylė Renatos (Smalytės) kavos su brendžiu." Užgavėjimo, kuris prasideda likus septynioms savaitėms iki Velykų, šventės ryškiausias įvykis buvo tradicinis inkvizicijos laužas Morei.

Aktorei Rūtai Stalilūnaitėi, sukūrusiai legenda tapusį Barbaros Radvilaitės ir kitus vaidmenis, Kauno savivaldybė suteikė miesto garbės pilietės vardą. Kauno valstybiniam akademiniame dramos teatre aktorė dirbo 30 metų. Ji taip pat nemažai filmavosi kine, televizijos filmuose, dalyvavo radijo pastatymuose, šiuo metu ruošia literatūrinių skaitymų programas, kūrybinius vakarus. Aktorė yra teatralų įsteigto Kristoforo apdovanojimo, Vyriausybės premijos laureatė, apdovanota DLK Gedimino ordinu, 2001 metais už kūrybinę veiklą išrinkta žymiausia Kauno menininke, o Kauno menininkų rūmuose jos vardas įrašytas garbės kolonoje. Rūta Stalilūnaitė yra aštuonioliktoji, tačiau pirmoji moteris, kuriai buvo suteiktas miesto garbės piliečio vardas.

Anglų kalba leidžiamas reprezentacinis žurnalas *Lithuania in the World* šiemet pradeda savo antrąjį dešimtmetį. Įsitikinę, kad Lietuva daug kam pasaulyje yra nepažįstamas kraštas, leidėjai stengiasi, kad apie Lietuvą nieko nežinančių žmonių liktų kuo mažiau. Šis 80 puslapių informacinis žurnalas leidžiamas kas antras mėnuo, platinamas Lietuvos avialinijų lėktuvuose, parodoose, per Lietuvos ambasadas, konsulatų ir įvairias atstovybes užsienyje. Skirtas ne tik politikai, turizmui, ekonomikai ir kultūrai, leidinys aprėpia visas Lietuvos gyvenimo sritis, formuoja Lietuvos, kaip modernios valstybės įvaizdį, pristato ją kaip politiskai ir ekonomiškai stabilų kraštą, patrauklų naujomis investicijoms, turtingą lankytinų vietų, gamtos, istorijos ir kultūros vertybių, UNESCO saugomų paveldo objektų.

G.K.

Marijos vargdenių seserų kongregacijos vyriausia vadovė ses. Ignė M. Marijošaitė ir ses. Paulė M. Savickaitė, Š. Amerikos seserų vadovė, džiaugiasi dovanotomis gėlėmis. Už jų dr. Česlovas Masaitis, buvęs rėmėjų valdybos pirmininkas ir dabartinės valdybos vicepir. Gintarė Ivaškienė rėmėjų suvažiavime 2003 m. Vėlinių savaitgalį Putname

"Visur duona su pluta"

Apie Česlovo Senkevičiaus knygą "Ketvirtoji upė"

Atkūrus Lietuvoje Nepriklausomybę, nemažai teko perskaityti išėjimo rašytojų, poetų leidinių. Nemažai iš jų buvo kraštiečių kūryba, nes Rokiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka yra sukaupusi nemažą išėjimo kūrybos lobyną.

Šiandien mano rankose *Tėviškos žiburiai* redaktoriaus Česlovo Senkevičiaus novelių ir apsakymų knyga *Ketvirtoji upė*. Leidinyje jaučiama aukštaitiška dvasia. Gal todėl, kad rašytojo šaknys Joniškelyje, tuometinėje Biržų apskrityje. Autobiografinėse miniatiūrose autorius prisimintais klaidžioja po Lietuvą ir jaučia realybę, gyvenimą Kanadoje. "Ramiai skuba balzguna srovė. Sakytum Mūša ar Kruoja, kurios pakrantės išlakstytos. Čia žolė šurkšti, čia Kanada. Žydinčios pievos toli už jūrų marių..."

Atmintin ištrigo užduras Mykolo Bevardžio gyvenimo vaizdas. Kokie nepaprasti žmogaus buvimų žemėje labirintai. Kaip sudėtinga gyventi ir mirti... Iš gyvenimo lieka tik prisiminimai ir laiškas prieš mirtį: "...gyvenimas yra mažas. Gal suklydau, didis vien tiems, kurie netikėjo riba, atsirandančia virš blizgančių antkapių. Yra tik dideli arba

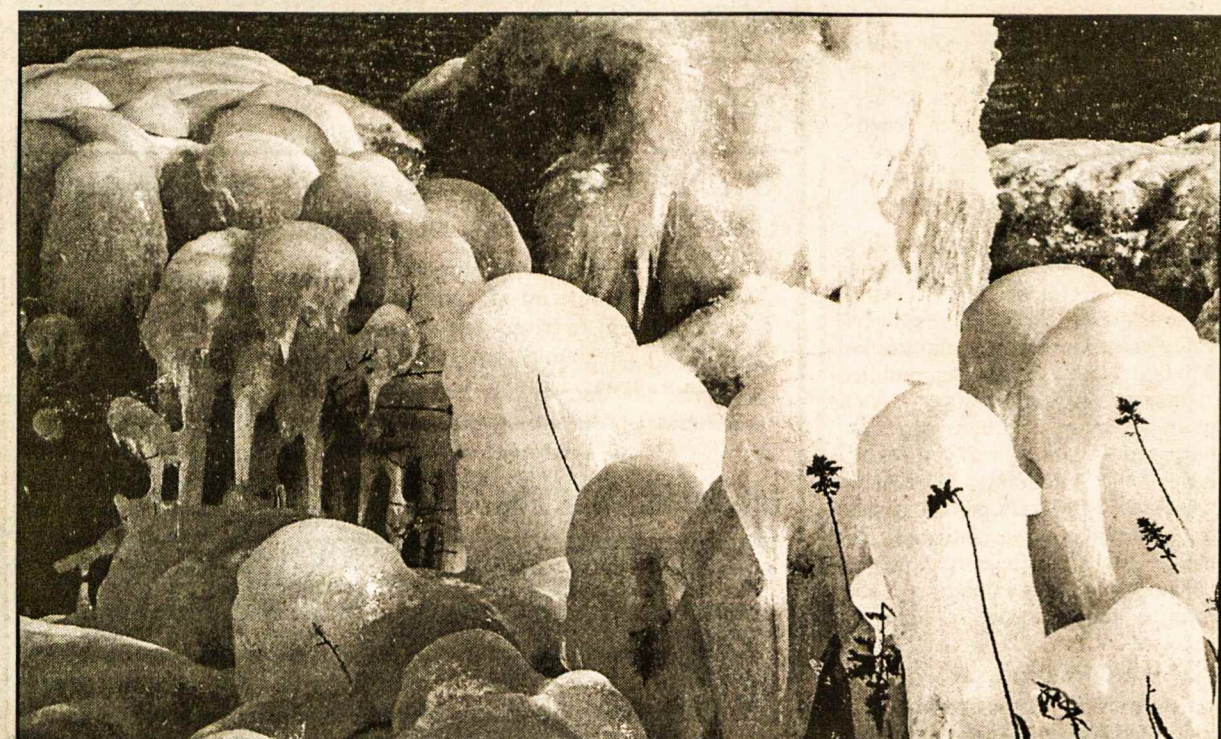

maži žmonės. Galvodamas tik apie mažitį gyvenimėlį, pats turėsi progos tapti dideliu. To ir tereikia..."

Leidinio autorius apibūdina visą išėjimo gyvenimo patirtį. Rekomenduoju leidinį jauniems skaitytojams, kurie žavisi gyvenimu svetur, bet kartu ir priduriu: "Visur duona su pluta..."

Su didžiausiu malonumu perskaičiau novelių ir apsakymų knygą "Ketvirtoji upė". Čia paminiu tik keletą akcentų, kurie labiausiai sujaudino.

Reda Kiselytė

Praejusios žiemos kūryba Ontario ežero pakrantėje

Nuotr. Alg. Jonaičio

Knygų rėšykla "SAMOGITIA" meniškai įrašo knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

SKAITYTOJAI PASISAKO

PATIKSLINIMAS

Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad 2004 m. kovo 2 d. *Tėviškės žiburiai* numeryje išspausdintame straipsnyje "Lietuva turi surasti savo vietą..." cituojant mano sveikinimą, pasakyta Vasario 16-osios proga, yra pateikta netikslė informacija.

Skirtingai nuo to, ką nurodo straipsnio autorius, sveikindama šventės dalyvius, pranešiau, kad Lietuvos Respublikos Prezidentas apdovanojo šiuos Kanados lietuvių bendruomenės narius: Ordino "Už nuopelnus Lietuvai" Riterio kryžiumi p. Algį Pacevičių, p. A. Šileiką ir p. R. Vaštoką, bei Vyčio kryžiaus ordino medaliu – p. A. Artišką.

Pagarbiai, **Sigutė Jakštonytė**, Lietuvos Respublikos ambasadorė Kanadoje

VASARIO 16-OSIOS GIMNAZIJA

Iš laiško rėmėjai D. Sakienai

Gyvuojame neblogai. Jeigu prieš 5 metus turėjome 87 mokinius, tai dabar gimnazijoje mokosi net 197 mokiniai. Taigi mokinių skaičius išaugo daugiau nei du kartus! Turimos klasės nebetalpinamos mokinių. Todėl pilies priestate bei barake teko įrengti naujas klases. Padaugėjus mokinių, prireikė daugiau baldų, mokslo priemonių ir šiaip įvairaus inventoriaus. Deja, viską naujai supirkti neturėjome pakankamai lėšų. Dalinai mums padėjo kitos gimnazijos, parpinusios mokyklai panaudotų stalų, kėdžių bei vadovėlių. Tokiu pat būdu buvo įrengti ir laikini kompiuterių kabinetai su internetiniu ryšiu. Pamažu turėtume atnaujinti ir gamtos mokslų kabinetų interjerą, moderniau juos įrengti. Visa tai padarysime, jeigu mūsų rėmėjai nenuvargs mūsų toliau remti.

O mūsų mokiniai verti paramos. Vieni sugrįžę, kiti pasilikę užsienyje su čia įgytom žiniomis ir patirtimi bus tikrai naudingi Lietuvai. Mokiniai jau dabar savo užklasinę veiklą padeda formuoti Lietuvos įvaizdį Vakarų Europoje. Gimnazijos šokių ir dainų ansamblis su orkestru dažnai koncertuoja vokiečių ir prancūzų publikai. Praeitais metais, per būsimą Europos Sąjungos narių pristatymą, mokiniams teko pasirodyti net Europos parlamento rūmuose Strasbūre. Hesseno vyriausybės prašymu gimnazijoje buvo surengta Europos diena, skirta Lietuvai pristatyti. Gegužės mėnesį Hesseno ministeris Europos reikalams mūsų gimnazistams patikėjo

Europos Sąjungos "Infomobil", kuriuo jie važinėjo po įvairius miestus, informuodami vokiečių visuomenę apie Lietuvą. Stengsimės tą darbą tęsti.

Marytė ir Andrius Šmitai, Vasario 16-osios gimnazija

VIETINĖS RINKTINĖS PAMINKLAS

KREIPIMASIS Į BUVUSIUS LIETUVOS VIETINĖS RINKTINĖS KARIUS IR VISUS LIETUVOS PATRIOTUS

Šiais metais sueina 60 metų nuo Lietuvos vietinės rinktinės (LVR) įsteigimo ir jos tragedijos. Tą progą netoli nuo Vilniaus, Aukštuose Paneriuose, kur 1944 m. gegužį vokiečiai sušaudė arti šimto VR karių, nesulaužusių priesaikos ir nepanorėjusių tarnauti Reichui, statomas paminklas, kurį numatoma atidengti š.m. gegužės 15 d. Tačiau trūksta pinigų, kadangi kairioji Lietuvos vyriausybė atsisakė finansuoti paremti paminklo statybą.

Mieli tautiečiai, prisidėkite prie VR įamžinimo. Pinigus siųskite bet kokia valiuta į specialiai paminklui atidarytą šią sąskaitą: Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjunga (Jūsų vardas, pavardė, adresas arba įmonės pavadinimas ir adresas); Deutsche Bank Trust Company Americas, (Bankers Trust Co.), New York, SWIFT: BKTR US 33, FED/ABA: 0221001033; AB bankas "Hansa-LTB", Savanorių 19, Vilnius, SWIFT: HABALT22; 10034309994/73000 (Jūsų sąskaitos numeris AB banke "Hansa-LTB").

Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjungos taryba

KREIPIMASIS

MIELI TAUTIEČIAI KANADOJE,

Jums rašo Klovainių parapijos klebonas kun. Virginijus Kazaitis. Artėjant bažnyčios 150 metų jubilėjui, kuris bus švenčiamas š.m. liepos 24 d., iškilo didelė problema dėl bažnyčios vargonų. Jau dveji metai jie neveikia. Lietuvos kultūros departamentas dėl lėšų stygiaus neremia šių darbų. Parapija, kurioje gyvena 2500 gyventojų, to padaryti finansiškai nepajėgi. Todėl kreipiuosi per jūsų savaitraštį-leidinį, išskodamas fondų, organizacijų ar žmonių, kilusių iš to krašto, kurie galėtų paremti mus šiam svarbiame reikale. Mūsų adresas: Kun. Virginijus Kazaitis, Lauko 2, Klovainiai, LT-5221 Pakruojo rajonas, Lithuania.

El.paštas:baznycia@delfi.lt

EDVARDAS ŠULAITIS

Cicero lietuviai buvo pirmieji Čikagos apylinkėse, kurie ankstokai pradėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimus.

Apie pusšimtis mūsų tautiečių ir Cicero miesto vadovybės pareigūnų buvo susirinkę prie šio miesto rotušės rūmų vasario 11 d. Čia buvo pakelta Lietuvos trispalvė, sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, pasakyta šią suktą liečiančių kalbų.

Programoje dalyvavo ir naujasis Cicero miesto meras Ramiro Gonzalez, kuris pakeitė į kalėjimą turėjusią "atsisėsti" lietuvių kilmės Betty Loren-Malte. Kadangi Lietuvos vėliavą turėjęs atvežti tautietis apie pusvalandį vėlavo, tai minėtasis miesto vadovas ir gana daug kitų jo valdybos narių kantriai laukė ir šnekučiavosi su lietuviais rotušės pastato koridoriuje, nes lauke buvo šalta.

Prasidėjus programai, visi

Per ALTos surengtą Lietuvos nepriklausomybės minėjimo pertrauką išpūdziais dalinasi Cicero miesto meras R. Gonzalez ir *Drugo* vyr. red. D. Bindokienė. Dešinėje – "Tėviškės" evangelikų parapijos klebonas kun. J. Liorenčas, toliau – fotografas Jonas Kuprys

Nuotr. Ed. Šulaičio

Trispalvė plevėsavo visą savaitę

Cicero lietuviai prie rotušės pakėlė Lietuvos vėliavą ir iškilmingai minėjo nepriklausomybę

Veiklusis JAV lietuvių visuomenės veikėjas dr. Petras Kisielius (kairėje) po Lietuvos vėliavos pakėlimo iškilmės Cicero rotušėje su miesto vadovybės nariais – John Kociolko ir Joseph VIRRUSO

Nuotr. Ed. Šulaičio

išėjo į lauką, kur vyko pats vėliavos pakėlimas. Jį atliko "Klaipėdos" jūros šaulių kuopos nariai – Juozas Mikulis ir Bronius Bikelčius.

Kadangi nepasirodė kunigas, tai invokaciją sukalbėjo ilgiausiai savo pareigose išbuvęs miesto valdybos narys John S. Kociolko, kuris jau bent porą dešimtmečių panašioje iškilmėje dalyvauja. Jis vėliau perskaitė vasario 10 d. valdybos posėdyje priimtą proklamaciją dėl Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo ir vėliavos prie miesto rotušės iškėlimo, kurią pasirašė pats meras Ramiro Gonzalez ir sekretorė Marilyn Colpo.

Miesto vadovas čia trumpai pasveikino mūsų tautiečius ir pristatė kitus šventėje dalyvavusius pareigūnus. Minėtas John Kociolko miesto proklamaciją įteikė vienam iš rengėjų ALTos Cicero skyriaus valdybos pirm. Stasiui Dubauskiui vadovavusiam programai, kuri užtruko apie pusę valandos.

Pagrindinis minėjimas buvo surengtas vasario 15 dieną ir to sekmadienio ryte kun. dr. Kęstutis Trimakas Šv. Antano par. šventovėje atnašavo šv. Mišias, po kurių vyko akademinė ir meninė minėjimo dalis parapijos salėje.

Minėjime pagrindiniu kalbėtoju buvo Amerikos lietuvių savaitraščio nuolatinis bendradarbis advokatas Povilas Žumbakis. Šis plačiai žinomas politinio ir visuomeninio gyvenimo apžvalgininkas pabrėžė faktą, kad Lietuvoje nėra pakankamai įvertinami išeivijos lietuvių nuopelnai Lietuvai. Kalbėtojas pažymėjo, jog per 50 metų išeivi-

TORONTO

KLB Toronto apylinkė Vasario 16-osios proga aukėjo: \$100 – A. Bumbulis, L. Daunienė, V. V. Nausėdas, J. Yčas, R. Žiogarys; \$50 – V. B. Biretos, E. J. Čuplinskai, prel. P. Gaida, A. V. Grybai, A. P. Kaziliai, S. Kekštas, V. Kulnys, V. Montvilas, A. D. Nausėdai, R. Rimšienė, B. P. Sapliai, R. S. Sapliai, B. V. Saulėnai, H. E. Stepačiai, J. A. Sungailos, V. O. Taseckai, J. Valiukienė, B. Stalioraitis, A. Puteris; \$40 – L. Balsienė, I. Nacevičius, M. Zubrickienė; \$30 – J. Budrys, K. V. Gapučiai, V. P. Melnykai; \$25 – J. Aukštaitis, M. S. Bušinskai, V. G. Butkiai, B. Čepaitienė, P. Čeponkus, A. Lediene, J. Linkūnaitis, V. V. Paškai, T. B. Stanuliai, P. E. Stepanauskai, B. Vaidila, E. Simonavičius; \$20 – J. S. Andriuliai, G. Bijūnienė, R. Celejewska, Z. J. Dabrowski, V. A. Dubickai, J. O. Gustainiai, J. Karaliūnas, E. M. Kazakevičiai, V. Kolyčius, J. J. Kulikauskai, F. Mockus, A. Paškevičius, D. Petkevičienė, V. S. Piečičiai, M. Povilaitienė, L. Radzevičius, L. V. Sendžikai, V. Skukauskas, P. Smith, J. Stravinskis, I. Vadauskienė, V. V. Balūnai, P. S. Piečičiai, A. S. Baršauskas, V. Kėcorius; \$5 – A. Gricius, A. V. Duliūnas.

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

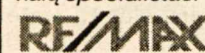
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

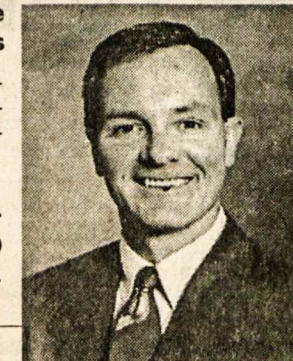
• 25 metai namų remonto patyrimas • Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas • Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village DENTAL CARE

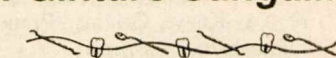
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

DANTŲ GYDYTOJA

Dr. Gintarė Sungailienė

115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
(Į vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

5110 Dundas ST. W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.

ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tomsenkus@rogers.com

ŽEMIAUSIOS BILJETŲ KAINOS Į LIETUVĄ!

(su FINNAIR per Helsinkį)

Dar galima įsigyti bilietus su "Early Bird" nuolaida

Visą informaciją teikia

VIOLETA LAURINAVIČIENĖ

telefonu (416) 690-4922

SKYTRAIN LTD. TOURS & TRAVEL

2558 Danforth Ave., Ste. 205, Toronto, Ont. M4C 1L3

Fax: (416) 690-4944 E-mail: skytraintravel@canada.com

ŽEMIAUSIA KAINA BET KURI!

Skambutis į Lietuvą – tik 26 centai!

Lietuva – 26 centai

JAV – 4.9 centai

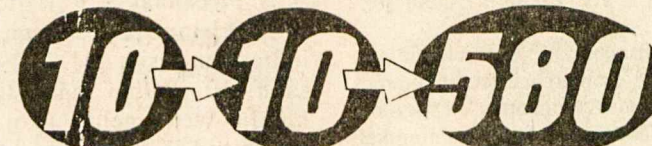
Rusija – 15 centų

Lenkija – 7.9 centai

St. Peterburgas – 8 centai

D. Britanija – 5.9 centai

Kanada – 3.9 centai

Skambinant šiaurės Amerikoje
surinkti 10-10-580 + 1 + rajono kodą + numerį

Tarptautiniams skambučiams
10-10-580 + 011 + krašto kodą + rajono kodą + numerį

NEREIKIA keisti telefono firmos.

BELL sąskaitoje bus sužymėti Onlinetel skambučiai. Visos kainos galioja 24 valandas, 7 dienas per savaitę. Ryšiai su nešiojamais telefonais gali kainuoti daugiau.

Kainos gali keistis be pranešimo.

Visiems skambučiams taikomas 25 centų minimumas. Pilną kainoraštį galite skaityti tinklalapyje

www.10-10-580.com

Padalinys Eiger Technology Inc., viešos akcinės bendrovės, dalyvaujančios Toronto akcijų biržoje – TSE (simboliu AXA).

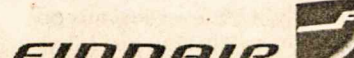
FINNAIR SUMMER 2004 FLIGHTS

Finnair direct summer flights from Toronto to Helsinki are on sale now! Fly to Vilnius via Helsinki between June 17 and September 7, 2004.

Finnair provides year-round service from New York with many convenient connections from Canada, in addition to daily codeshare flights from Vancouver, Toronto and Montreal via London, U.K. to Helsinki.

Contact your travel agent today for reservations and further information.

www.finnair.com
416 222-0740 or
1 800 461-8651

TORONTONT

Anapilio žinios

– Kovo 13, šeštadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės palaidota a.a. Malvina Kasperavičienė, 93 m. amžiaus.

– Wasaga Beach lietuvių bendruomenės rengtas Kovo 11-tosios minėjimas įvyko kovo 14, sekmadienį, Gerojo Ganytojo misijos mažoji salėje.

– Delhi-Tillsonburg apylinkėje Kovo 11-toji bus iškilmingai švenčiama kovo 20, šeštadienį, 3 v.p.p. Šv. Kazimiero šventovėje Mišiomis ir po jų – šventovės salėje vyksiančiu minėjimu.

– Gavėnios susikaupimas Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovėje bus kovo 17, trečiadienį, 2 v.p.p. Susikaupimą ves Vilniaus katedros klebonas kun. Ričardas Doveika. Išpažinčių bus klausoma prieš Mišias.

– Gavėnios susikaupimas Delhi Šv. Kazimiero šventovėje bus kovo 18, ketvirtadienį, 11 v.r. Susikaupimą ves Vilniaus katedros klebonas kun. Ričardas Doveika. Išpažinčių bus klausoma prieš Mišias.

– Gavėnios susikaupimas Lietuvos kankinių šventovėje vyks nuo kovo 19 iki kovo 21 d. Susikaupimą ves Vilniaus katedros klebonas kun. Ričardas Doveika. Susikaupimo dienų tvarka: kovo 19, penktadienį, – Mišios su pamokslu 11 v.r.; kovo 20, šeštadienį, – Mišios su pamokslu 11 v.r. ir 6 v.v.; kovo 21, sekmadienį, – pamokslai ir Mišios įprasta sekmadienio tvarka. Išpažinčių bus klausoma kas dieną prieš ir po Mišių.

– Autobusėlis Gavėnios susikaupimo metu veš maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilį penktadienį ir šeštadienį 10.30 v.r. ir atgal parvės po pamaldų. Sekmadienį autobusėlis veš maldininkus įprasta sekmadienio tvarka.

– Ateinantį savaitgalį kun. Vytautas Staškevičius bus išvykęs į Sudbury ir Sault Ste. Marie miestus vesti tų apylinkių lietuviams Gavėnios susikaupimą.

– Anapilio knygyne jau galima įsigyti vėlykinių sveikinimo atvirukų ir laikraščio *Amerikos lietuvis* nr. 5, 6, 7 ir 8.

– Mišios kovo 21, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Prana Ališauską (VI metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Ireną ir Petrą Šimonėlius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje kovo 20, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Prana Puką.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį trečiadienį, kovo 17, 7 v.v. ekumeninės pamaldos Prisikėlimo šventovėje, kurioje kun. A. Žilinskas tars apmąstymo žodį.

– Ateinantį sekmadienį, kovo 21, 11.15 v. ryto ekumeninės pamaldos tęsimas mūsų šventovėje. Pamokslą pasakys neseniai įšventintas kun. Petras Šarka, OFM. Prisikėlimo parapijos kunigas. Remkime ekumeninį sąjūdį! Dalyvaukime gausiai abejojose pamaldose.

– Kovo 23 d., 10 v. ryto – Išeivijos liuteronų sinodo vyr. tarybos telefoninis susirinkimas. Kovo 23 d., 7.30 v.v. Vandos Norvaišienės bute posėdžiaus parapijos taryba.

– Balandžio 3 d., 6 v.v. Išganytojo parapijos šventovėje įvyks Moterų draugijos rengiamas Gavėnios apmąstymo vakaras. Žodį tars pirm. Vanda Norvaišienė. Giedos parapijos choras. Po pamaldų vaisės. Visi nuoširdžiai kviečiami.

Lietuvių Namų žinios

– Kovo 7 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 187 svečiai. Svečių knygoje pasirašė A. Vasilienė iš Kauno.

– Lietuvių Namų ir Labdaros valdybos posėdis – kovo 18, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Balandžio 28, sekmadienį, 12.30 v. popietės metu rengiamas „Išleistuvinis koncertas“. Programą atliks Toronto jaunieji menininkai, vykstantys į trečiąjį Čikagos rengiamą jaunųjų lietuvių menininkų festivalį. LN Kultūros komisija kviečia visus atsilankyti ir paremti jaunųjų menininkų pastangas.

– Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Jauki aplinka, geras aptarnavimas, veikla baras.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams a.a. Albinas Mašalėnis atminimui \$20 aukojo L. Balsienė; a.a. L. Dickson atminimui \$30 aukojo R. S. Rashotte.

– Besidomintys Slaugos namais informacijos gali gauti interneto tinklalapyje www.labdara.ca.

– Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas, kurios priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui \$50 aukojo J. A. Šimkai.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį giedojo parapijos „Retkartinis“ choras, kuris repetuoja valandą prieš Mišias. Norintys į šį chorą įsijungti prašomi skambinti choro vadovei D. Viskontienei 416 762-8098.

– Lietuvių ekumeninės pamaldos, kuriose dalyvaus visų parapijų tikintieji ir kunigai, įvyks šį trečiadienį, kovo 17, 7 v.v. Giedos Išganytojo parapijos ir šios parapijos chorai. Pamokslą pasakys Išganytojo parapijos klebonas kun. Algimantas Žilinskas. Kovo 21 d., 11.15 v.r. Išganytojo parapijos ekumeninės pamaldose pamokslą sakys kun. Petras Šarka, OFM.

– Metinis parapijos susikaupimas – kovo 25-28 d.d. Jį ves kun. Ričardas Doveika šia tvarka: ketvirtadienį, kovo 25, 7 v.v. Mišios ir pamokslas, penktadienį, 10 v.r. ir 7 v.v., šeštadienį, 10 v.r. ir 4 v.p.p., o sekmadienį įprasta sekmadienio Mišių tvarka – 8 v.r., 10.30 v.r. ir 12 v.d. Išpažinčių bus klausoma prieš kiekvienas Mišias.

– Lietuvoje mirė a.a. Vincas Bušinskas, parapijiečio Mečio Bušinsko brolis; Springfield, MA, mirė a.a. Kazys Gričius, Pranas Barakauskienės pusbrolis.

– „Labdaros“ slaugos namuose kiekvieną trečiadienį 10 v.r. pasižaisdami abiejų parapijų kunigai aukoja Mišias, kuriose dalyvauja namų gyventojai ir jų lankytojai.

– KLKM dr-jos parapijos skyriaus susirinkimas įvyks kovo 28 d., po 12 v.d. Mišių parapijos salė. Programoje Birutės Litvinienės paskaita „Alfonso Dargis mano gyvenime“. B. Litvinienė studijavo literatūrą ir meną Ročesterio universitete.

– Toronto arkivyskupijos „Share Life“ vėjus vyksta kasmet pavasarį. Šiemet iš parapijų reikės surinkti apie 11 mlj. dolerių išlaikymui kunigų seminarijos ir apie 30 įvairių labdaros institucijų, remiančių daugiau kaip 100,000 pagalbos reikalingų žmonių. Pirmoji rinkliava šiam vajui bus kovo 28 d.

– Parapijos tarybos labdaros sekcijų rengia vartotų daiktų ir drabužių išpardavimą parapijos salėje š.m. balandžio 23 d., nuo 10 v.r. iki 8 v.v. ir balandžio 24 d., nuo 9 v.r. iki 3 v.p.p. Visus iš anksto kviečia prisidėti darbu ir daiktais.

– Mišios sekmadienį, kovo 21: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9.15 v.r. už a.a. Antaną Gverzdį; 10.30 v.r. už a.a. Kazimierą ir Ireną Ardavičius; už a.a. Juozą ir Magdalėną Barščiauskus; už a.a. Juozą Ražauską; 12 v.d. už a.a. Juozą ir Pranutę Siminkevičius.

Muziejaus-archyvo žinios

– Tęsiasi senų Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės žemėlapių paroda, kurią aplankyti visi kviečiami. Ypač kviečiami visi žemaičiai, kurie nuddžiugs pamatę, kaip visoje Europoje iki XIX a. karto grafiškai nurodė žemaitiją („Samogitia“) kaip atskirą kraštą. Parodai V. ir S. Piečičiai aukojo \$20. Muziejaus lankymo valandos: sekmadieniais 10.30 v.r. iki 11 v.r. ir nuo 12 v.d. iki 6 v.p.p. bei pirmadieniais 10 v.p.p. iki 6 v.v. Tel. 905 566-8755, elektr. paštas litarch@the-wire.com.

KLF žinios

– Vasario 16-sios proga, prie įėjimo į salę, Kanados lietuvių fondui aukojo: po \$100 – Algis ir Irena Žemaitčiai (nauji nariai), A. V. Grybas (naujas narys), R. Žiogarys; \$60 – Z. J. Dabrowski; \$50 – E. ir H. Stepaičiai, S. Kėkštās, B. Tamulionienė, A. Augustinavičius; \$30 – A. Jurnas; \$25 – J. Linkunaitis; \$20 – V. S. Piečičiai, V. V. Baliūnai.

– Prisimindami neseniai Hamiltone mirusį a.a. J. K. Norkų, šalia jau skelbtų aukų, tiesiog Fondui vietoj gėlių aukojo: M. P. Masys iš Hamiltono, D. R. Smye iš Hannon, Ont., A. S. Faunce iš Coconut Creek, FL, T. Forbes iš Hamiltono, „Creaa Promotions USA Inc.“ iš Oakbrook Terrace, IL. Fondas dėkoja visiems aukotojams.

– Prisimindami neseniai Hamiltone mirusį a.a. J. K. Norkų, šalia jau skelbtų aukų, tiesiog Fondui vietoj gėlių aukojo: M. P. Masys iš Hamiltono, D. R. Smye iš Hannon, Ont., A. S. Faunce iš Coconut Creek, FL, T. Forbes iš Hamiltono, „Creaa Promotions USA Inc.“ iš Oakbrook Terrace, IL. Fondas dėkoja visiems aukotojams.

– Prisimindami neseniai Hamiltone mirusį a.a. J. K. Norkų, šalia jau skelbtų aukų, tiesiog Fondui vietoj gėlių aukojo: M. P. Masys iš Hamiltono, D. R. Smye iš Hannon, Ont., A. S. Faunce iš Coconut Creek, FL, T. Forbes iš Hamiltono, „Creaa Promotions USA Inc.“ iš Oakbrook Terrace, IL. Fondas dėkoja visiems aukotojams.

– Prisimindami neseniai Hamiltone mirusį a.a. J. K. Norkų, šalia jau skelbtų aukų, tiesiog Fondui vietoj gėlių aukojo: M. P. Masys iš Hamiltono, D. R. Smye iš Hannon, Ont., A. S. Faunce iš Coconut Creek, FL, T. Forbes iš Hamiltono, „Creaa Promotions USA Inc.“ iš Oakbrook Terrace, IL. Fondas dėkoja visiems aukotojams.

– Prisimindami neseniai Hamiltone mirusį a.a. J. K. Norkų, šalia jau skelbtų aukų, tiesiog Fondui vietoj gėlių aukojo: M. P. Masys iš Hamiltono, D. R. Smye iš Hannon, Ont., A. S. Faunce iš Coconut Creek, FL, T. Forbes iš Hamiltono, „Creaa Promotions USA Inc.“ iš Oakbrook Terrace, IL. Fondas dėkoja visiems aukotojams.

– Prisimindami neseniai Hamiltone mirusį a.a. J. K. Norkų, šalia jau skelbtų aukų, tiesiog Fondui vietoj gėlių aukojo: M. P. Masys iš Hamiltono, D. R. Smye iš Hannon, Ont., A. S. Faunce iš Coconut Creek, FL, T. Forbes iš Hamiltono, „Creaa Promotions USA Inc.“ iš Oakbrook Terrace, IL. Fondas dėkoja visiems aukotojams.

– Prisimindami neseniai Hamiltone mirusį a.a. J. K. Norkų, šalia jau skelbtų aukų, tiesiog Fondui vietoj gėlių aukojo: M. P. Masys iš Hamiltono, D. R. Smye iš Hannon, Ont., A. S. Faunce iš Coconut Creek, FL, T. Forbes iš Hamiltono, „Creaa Promotions USA Inc.“ iš Oakbrook Terrace, IL. Fondas dėkoja visiems aukotojams.

– Prisimindami neseniai Hamiltone mirusį a.a. J. K. Norkų, šalia jau skelbtų aukų, tiesiog Fondui vietoj gėlių aukojo: M. P. Masys iš Hamiltono, D. R. Smye iš Hannon, Ont., A. S. Faunce iš Coconut Creek, FL, T. Forbes iš Hamiltono, „Creaa Promotions USA Inc.“ iš Oakbrook Terrace, IL. Fondas dėkoja visiems aukotojams.

Vasario 16-osios gimnazija Vokietijoje žiemos metu

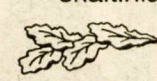
KOVO 11^{sios} Lietuvos nepriklausomybės atstatymo MINĖJIMAS

PAGRINDINIS KALBĖTOJAS – Lietuvos kariuomenės vadas, generolas majoras JONAS KRONKAITIS

HAMILTONE, kovo 20, šeštadienį, 3 v.p.p. Jaunimo centro salėje. Meninę programą atliks „Dainos“ vienetas ir muz. sol. Lilija Turūtaitė.

TORONTE, kovo 21, sekmadienį, 4 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje.

Meninę programą atliks pianistė Ilona Beresnevičienė, smuikininė Audronė Šarpytė, akompanuoja Editos Morkūnienės ir Ramūnė Jonaitienė – literatūros skaitiniai.

VISUOMENĖ NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAMA DALYVAUTI

Kovo 11-osios minėjimo rengimo komitetas

KLF valdybos posėdis įvyko kovo 8 d. Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. Dalyvavo pirm. A. Nausėdas, ižd. V. Jonušonienė, sekr. D. Sher, R. Kalendra (narys), Br. Stundžia (revizija), S. Piečiaitienė (KLB atstovė) ir administratorius L. Baziljauskas.

Pirmininkas painformavo valdybą apie praėjusiam KLF tarybos posėdyje svarstytus klausimus ir pranešė, kad KLF metinis susirinkimas šiemet įvyks gegužės 1 d. Hamiltono Jaunimo centre. Iždininkė pateikė valdybai sausio-kovo mėnesių išlaidų apyskaitą. Administratorius pristatė gautą paštą padėkos laiškus, naujus prašymus paramai gauti ir įvairių organizacijų ataskaitas už pernai gautą paramą. Paštas bus perduotas Pelno skirstymo komisijai. Malonu, kad dauguma organizacijų laikosi naujai nustatytų fondo gairių paramai gauti. Vietinės organizacijos ir organizacijos iš Lietuvos pateikė finansines apyskaitas, nurodymas, kam pernai skirta parama buvo panaudota. Administratorius pranešė valdybai, kad jau beveik užbaigtas fondo narių sąrašų pertvarkymas kompiuterinėje sistemoje. Pirmininkas painformavo valdybą apie numatytus Londono ir Montrealio apylinkių lankymus šį pavasarį, siekiant supažindinti šias lietuvių apylinkes su fondo veikla ir tikslais. Sausio 25 d. buvo aplankyta Hamiltono apylinkė, o vasario 14 d., Toronto Maironio mokykla, kur 9-11 klasių mokiniams buvo paašikinta fondo įsteigimo istorija, tikslai ir svarba fondą papildyti naujais nariais. Kitas valdybos posėdis – gegužės 10 d. ten pat.

D.B.S.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$300 aukojo F. Mockus ir vaikai (a.a. Veronikos ir Roko Jurgulių atminimui).

A. a. Kosto Lukošiaus 10 metų mirties atminimui pagerbti, jo žmona Birutė Lukošienė Tėviškės žiburiams aukojo \$200.

A. a. Kazimiero Milerio vienerių metų (kovo 22 d.) mirties prisiminimui pagerbti dukros Ramunė ir Dalia Tėviškės žiburiams aukojo \$125.

Patikslinimas. A. a. Bronė Kačiulienė mirė 2004 m. sausio 18 d. Prisikėlimo parapijos žiniose datos apie ją netikslios. Mišios buvo užprašytos vasario 21 d. Ji savo sūnui Kęstučiui ir vaikaičiui sakė, kad nori būti sudeginta ir kad jokių ceremonijų nebūtų. Šį patikslinimą atsiuntė velionės sūnus Kęstutis Kess Kaciulis.

PARDUODAMA Igoninės Iova (buvusi elektrinė, dabar rąnkam keliama) \$100. Skambinti Alytei tel. 905 823-0408.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS

VELYKŲ ŠOKIAI

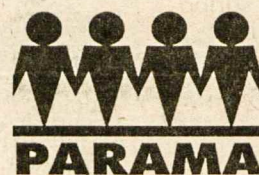

KUR: Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.
KADA: balandžio 11, sekmadienį
LAIKAS: 8 v.vak.-1 val. nakties

Įėjimas: \$10

Kviečiame visą jaunimą ir tikime, kad susitikime su jumis visais!

Lietuvių kredito kooperatyvas

praneša, kad metinis

narių susirinkimas įvyks š.m. balandžio 4, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose.

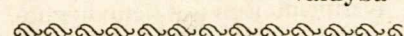
* Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų
* Prašome atsinešti nario knygutę
Primename, kad kandidatų nominacijos priimamos iki kovo 29 d., penktą dieną prieš metinį susirinkimą!
VALDYBA

PADĖKA

KLB Toronto apylinkės valdyba dėkoja visiems, talkinusiems rengiant Vasario 16-osios minėjimą; tariame nuoširdžiausią padėką tiems, kurie taip gražiai papuošė salę lietuviškai šventei, bei bendruomenės ponoms, iškepusioms šia proga gardžių pyragų.

Taip pat pranešame, kad per minėjimą buvo surinkta 2,260 dolerių aukų, kurios skirtos KLB krašto valdybai.

KLB Toronto apylinkės valdyba

A. a. Pranui Girdvainiui mirus, užjauzdami jo žmoną Elena, sūnus ir visus artimuosius, Alviną ir Vladas Ramanauskai Tėviškės žiburiams aukojo \$30.

Apleistų vaikų globai Lietuvoje aukojo: \$2,000 – E. M. Bumeisteriai; \$1,300 – F. Kantautienė; \$300 – J. Augis; \$200 – M. Zubrickienė, J. ir S. Sinkevičiai; \$100 – A. K. Aukštikalnienė, L. Urbonienė, G. Norkutė-Lemieux, P. Pažerūnas (JAV); \$50 – E. Raudienė, I. Jakimavičiūtė; \$15 – M. Bulvičienė.

Lietuvos „Caritas“ federacijai remti komitetas Toronte visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

O.G.

JOTVA CONSTRUCTION

Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323 arba 416 882-8531.

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos pastatų šildymo išlaidoms padengti bus antroji rinkliava sekmadienį, kovo 21.

KLKM dr-jos Montrealio skyriaus Velykų stalo renginiui staliui bus rezervuojami ir bilietai pardavinėjami iš anksto.

Lietuvos kredito unijos š.m. kovo 5 d. Kaune iškilmingai minėjo savo veiklos dešimtmetį. Į šias iškilmes buvo nuvykusios „Lito“ pirmininkė Rūta Pocauskaite-Rudinskienė ir Regina Staškevičiūtė-Piečiaitienė, buvusi Kredito unijų projekto direktorė, tuometinė „Société de développement international Desjardins“ atstovė ir koordinatore.

A. a. Juozapas (Joe) Vekteris, 77 m. amžiaus, mirė kovo 7 d. Hawkesbury ligoninėje. Liko žmona, trys dukterys, sūnus, vaikų motina, vaikaitė, sesuo ir kiti giminės bei artimieji. Velionies palaikai sudeginti.

D. S.

Šv. Kazimiero parapijos žinios

– Tradiciniai Šv. Kazimiero pietūs įvyko vasario 29 d. parapijos patalpose, po 11 v.r. Mišių, kurias koncelebravo svečias prel. E. Putrimas ir kun. André Desroches. Aušros Vartų parapijos choriui, „Melodijai“, „Lito“ kredito unijai už \$250 auką loterijos laimėjimams.

– Vasario 28 d. susitokė Viktoras Lukošius ir Helene Brunutte. Apeigas atliko prel. E. Putrimas Šv. Kazimiero šventovėje.

– A. a. žmonos Onos Uselienės atminimui pagerbti, Č. Uselienė aukojo \$400 alkanais Lietuvoje per prel. E. Putrimą.

A. Sk.

Šv. Kazimiero pietuose dalyvavo garbės svečiai (iš k.): kun. André Desroches, prel. E. Putrimas, Aušros Vartų par. klebonas kun. Ričardas Birbilas, kun. Isaacs

Nuotr. G. Zenaičio

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

IEŠKAU AUKLĖS 1,5 metų mergaitę. Skambinti tel. 905 848-8227 Dariui.

NUOMOJAMAS namas (town house) Dundas-High Park rajone. 3 miegamieji, kiemas, garažas. Nuoma \$1350 mėn. Skambinti tel. 416 207-0637.

„BALTIC TREE SERVICE“ – Žiema yra geriausias ir sveikiausias laikas nugęti medžius ir krūmus. Nelaikyti pavasario! Darbas garantuotas. Danius Lelis: 647 519-2299 (nešiojamas).

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių muziejų-archyvą?

PRANEŠIMAS

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ IR LABDAROS FONDO narių

metinis – visuotinis susirinkimas

yra šaukiamas 2004 m. kovo 28, sekmadienį,

1 v.p.p., Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje,

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Dalyvaujančių registracija prasideda 12 val.

SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas;
2. Prezidiumo sudarymas: a) susirinkimo pirmininko ir sekretorių, b) mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų;
3. Darbotvarkės tvirtinimas;
4. 2003 m. susirinkimo protokolo skaitymas ir tvirtinimas;
5. Valdybos pranešimai: a) pirmininko, b) iždininko, c) slaugos namų, d) statybos ir remonto, e) „Lokio“ sveatinės, f) visuomeninės veiklos, g) švietimo fondo, h) bingo;
6. Revizijos komisijos pranešimas;
7. Revizoriaus (auditor) pranešimas;
8. Diskusijos dėl pranešimų;
9. 2003 m. apyskaitų tvirtinimas;
10. 2004 m. samatos tvirtinimas;
11. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas;
12. Valdomybų organų rinkimai: a) valdybos (3 nariai), b) revizijos komisijos (1 narys/ė);
13. Einamieji reikalai ir sumanymai;
14. Susirinkimo uždarymas.

Šiais metais į Lietuvių Namų valdybą bus renkami trys nariai. Valdybos kadencija baigia: M. Balaišytė, R. Juodis, E. Steponas. Bus renkami 3 nariai į valdybą – 3 metams. Iš revizijos komisijos kadenciją baigia V. Kulyns. Bus renkamas narys/ė į revizijos komisiją – 3 metams.

Lietuvių Namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuojamo kandidato-es raštišką sutikimą. Šiam reikalui yra paruoštos specialios anketos, kurias nariai gali gauti LN raštineje arba susirinkimo metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų-čių siūlytojais (ne mažiau kaip du nariai), pasirašytų nominacijos anketas ir įteiktų metinio susirinkimo nominacijų komisijai.

Nariai, norintys perleisti balso teisę kitam asmeniui, privalo laikytis korporacijų įstatymo (Corporations Act) reikalavimų ir įgaliojimus (proxy), patvirtintus jų parašus notariui (Notary Public), pristatyti į LN raštine ne vėliau 2004 m. kovo 26 d., 10 v.r. Įgaliojimai, nepatvirtinti notaro ir gauti po minėtos datos, nebus pripažinti